

Keiteleen kunta

TALOUSARVIO 2023

TALOUSSUUNNITELMA
2023–2026

**Keiteleen
kunnanhallitus
12.12.2022 § 186**

**Keiteleen valtuusto
19.12.2022 § 40**

Sisällysluettelo

KATSAUS TALOUSARVIOVUOTEEN 2023	1
KEITELEEN KUNNAN TALOUDELLISET NÄKYMÄT	8
TALOUSARVION 2023 VALTIONOSUUDET (€)	8
TALOUSARVION 2023 VEROTULOT (1000 €)	8
LAINAT	8
TALOUDEN TASAPAINO	9
TYTÄRYHTEISÖJEN TAVOITTEET VUODELLE 2023	9
KIINTEISTO OY NILAKANRANTA TULOSLASKELMA 2023	10
TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2023	11
TULOSLASKELMA VESI- JA VIEMÄRILAITOS 2023	12
TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA 2023	13
TOIMIELIMET 2023	14
TULOSALUEET 2023	16
TALOUSSUUNNITELMA, TULOSLASKELMA 2023 – 2026	20
10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	25
11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	26
12 VALTUUSTO	28
15 KUNNANHALLITUS	30
180 RUOKAPALVELU	39
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	41
300 PERUSKOULUTUS	41
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	43
320 MUUT KOULUTUSPALVELUT	43
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	46
330 KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT	46
350 LIIKUNTATOIMI	49
250 NUORISOTOIMI	52
370 VARHAISKASVATUS	55
40 KUNNANHALLITUS	58
400 TEKNISET PALVELUT	58
50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	60
500 (5010) RAKENNUSVALVONTA	60
50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	62
500 (5020) YMPÄRISTÖNSUOJELU	62
50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	64
5031 YMPÄRISTÖTERVEYS	64
90 KUNNANHALLITUS	65
900 VESILAITOS	65
90 KUNNANHALLITUS	67
910 VIEMÄRILAITOS	67

KATSAUS TALOUSARVIOVUOTEEN 2023

Kunnanjohtajan katsaus

Muutokset ovat tämän valtuustokauden läpileikkaava teema. Hyvinvointialueuudistus tuo kuntaorganisaatioille historian suurimman muutoksen ja maailmantilanne sekä korona ovat muuttaneet maailmaa ja meitä kaikkia. Osa tulevista muutoksista on tiedossa ja osa on hämärän peitossa.

Kuntalaisen hyvinvointi on kuntien tärkein tavoite, joka on kirjattu kuntalain 1 §:ään. Kuntien laaja tehtäväkenttä takaa jatkossakin monipuolisen alustan, jossa asukkaiden hyvinvointia edistetään. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökohdat korostuvat entisestään, kun kuntiin jää elinvoimaan ja elinkeinoihin liittyvät kokonaisuudet sekä sivistys ja kulttuuri ja tekninen toimiala.

Rahoitus ei kohtele kaikkia kuntia hyvin: tulosverotuksestamme ja valtionosuuksistamme leikataan – Keiteleellä tämä näkyy niin, että tulopohja kapenee huomattavasti enemmän kuin kuluja siirtyy hyvinvointialueelle. Talousarvion vuodelle 2023 joudumme esittelemään alijäämäisenä.

Nyt jo käynnissä olevat suuret investoinnit (Viitasaarentien kunnostus ja urheilukentän suorituspaikkojen kunnostus) saatetaan eteenpäin ja osittain loppuunkin vuonna 2023. Myös monta muuta pienempää investointia tehdään. Kunnan markkinointiin ja viestintään internetsivujen muodossa panostetaan vuonna 2023. Viestinnässä korostetaan erityisesti positiivisuutta; sekä kunnan sisällä että ulkopuolelle viestittäessä!

Hyvinvointialueen aloittaessa ja henkilöstön vähentyessä kunnassa tehtävät eivät vähene ja itse asiassa monta uutta asiaa tulee lisää hallinnolle tehtäväksi. Muutos on siis suuri myös kuntiin jäävälle henkilöstölle, joita on noin 60 henkilöä. Lisäksi Työ- ja elinkeinopalveluiden uudistus v. 2025 tulee laajentamaan lisää kuntien lakisääteisiä tehtäviä.

Hyvinvointialueen rahoitus on myös niukka ja leikkauksia on tulossa. Kiinteistöjämme vuokrataan Hyvinvointialueelle ja myös muutoksia mm. ruokapalveluiden osalta on tehty – ennakoiden tulevaa ja vahvistaen palveluitamme.

Vuosi 2023 on kaiken kaikkiaan tiukan taloudenpidon vuosi, mutta usko tulevaan ja parempiin aikoihin taloudenkin osalta on Keiteleellä vahva. Yhteistyö ja kunnan edunvalvonta korostuvat hyvinvointialueen aloittaessa, joten yhteisöllisyyttä ja keitele-henkeä tarvitaan!

Toivotan kaikille hyvää uutta vuotta 2023!

Emilia Savolainen
kunnanjohtaja

Talouden kehitysnäkymät

Valtiovarainministeriön 19.9.2022 julkistamassa taloudellisessa katsauksessa (58/2022) esitetään vuosien 2022–2024 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Katsauksen mukaan alkuvuosi 2022 on ollut taloudessa, tuotannossa ja työllisyydessä selvästi odotettua vahvempi. Kotitaloudet kuluttivat ja käyttivät erityisesti palveluja, joita ei voitu käyttää pandemian aikana. Talouden näkymät ovat heikentyneet kevään jälkeen. Venäjän aloittaman hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainassa lisää epävarmuutta. Hyvin nopea inflaatio, nousevat korot sekä energiamarkkinoiden epävarmuus hidastavat kasvua vuoden vaihteen molemmin puolin. Katsauksen mukaan Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,7% vuonna 2022 ja hidastuvan 0,5 prosenttiin vuonna 2023. Edessä on seisahtuvan kasvun vaihe, eikä talouden ajautumista taantumaan voi sulkea pois. Epävarmuus, pula energiasta, nopea inflaatio, rapautuva ostovoima ja nousevat korot leikkaavat kulutuksen ja investointien kasvua kaikkialla.

Kuluttajahintojen nousu on kiihtynyt jo lähes 8 %:iin ja inflaation keskimääräisen nousun arvioidaan olevan 6,5 % prosenttia tänä vuonna kansallisella kuluttajahinnalla mitattuna. Vaikka kuluttajahintojen nousun nopeutuminen on edelleen suurimmaksi osaksi seurausta energian hinnan noususta, on inflaatio muuttunut entistä laaja-alaisemmaksi ja kaikkia hyödykeluokkia koskevaksi.

Venäjän hyökkäyssodan ja sitä seuranneiden pakotteiden aiheuttama epävarmuus on heikentänyt kuluttajien luottamusta voimakkaasti, mikä näyttäisi siirtävän etenkin kestokulutushankintoja myöhempään ajankohtaan. Hintojen nousu syö kotitalouksien ostovoimaa ja pitää kulutuksen kasvun matalana loppuvuonna.

Työllisyyden vahva kasvu johti alkuvuonna 2022 työttömyyden selvään laskuun, mutta lasku pysähtyi kesällä. Lisäksi pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyi hiukan alkukesästä työmarkkinoiden kannalta tärkeässä 25-49 -vuotiaiden ikäryhmässä. Talouskasvun hidastumisen odotetaan kuitenkin lisäävän työttömyyttä loppuvuoden aikana. Alkuvuoden positiivisen kehityksen seurauksena työttömyysaste jää kuitenkin prosenttiyksikön edellisvuotta alemmaksi, 6,6 prosenttiin työvoimasta.

Työllisyyden kasvusta huolimatta kotitalouksien reaalitytulot pienenevät eikä niitä juuri jää säästöön

Julkisen talous jatkaa vahvistumista vuonna 2022 ripeän verotulojen kasvun siivittämänä. Kun talouden kasvu hidastuu ja työllisyys heikkenee, julkisen talouden alijäämät ja velkasuhde alkavat kasvaa uudelleen. Julkisen talous pysyy rakenteellisesti alijäämäisenä tulevat vuodet, eikä julkisen talouden rahoitus ole kestäväällä pohjalla pitkällä aikavälillä.

Julkisen talouden merkittävimmät riskit liittyvät yleiseen talouskehitykseen. Venäjän hyökkäys Ukrainaankin sekä siitä seuranneiden markkinahäiriöiden vaikutukset voivat heijastua julkiseen talouteen ennustettua enemmän niin yleisen talouskehityksen kuin myös tilanteen vaatiman varautumisen tai kansalaisille tehtävien kompensatioiden kautta. Myös covid-19-epidemian mahdolliset uudet aallot sekä niiden kerryttämä hoitovelka voivat lisätä julkiseen talouden menoja. Palkkaratkaisut ja niiden kerrannaisvaikutukset luovat kustannuspainetta.

Niin Euroalueen kuin maailmantalouden näkymät ovat synkentyneet nopean inflaation, Euroopan energiakriisin sekä Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen takia. Geopoliittiset jännitteet suurvaltojen välillä ovat kasvaneet ja kehittyviä maita uhkaa edelleen ruokapula. Maailmantalouden kasvu hidastuu viime vuoden nopean kasvun jälkeen 2,7 prosenttiin kuluvana vuonna ja edelleen 2,5 prosenttiin vuonna 2023.

Keskeiset ennusteluvut suunnittelukaudelle 2023-2024

	2019	2020	2021	2022**	2023**	2024**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	240	238	251	269	279	289
Palvelut, määrän muutos, %	1,7	-3,1	3,6	1,5	0,8	1,5
Koko teollisuus, määrän muutos, %	2,6	-1,3	0,7	2,7	1,3	1,7
Työn tuottavuus, muutos, %	0,2	0,2	0,1	0,3	0,7	1,3
Työlliset, muutos, %	1,0	-1,5	2,4	2,3	-0,2	0,3
Työllisyysaste, %	71,6	70,7	72,3	73,9	73,8	74,1
Työttömyysaste, %	6,7	7,7	7,7	6,6	6,7	6,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,0	0,3	2,2	6,5	3,2	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %	2,1	1,9	2,4	2,6	3,5	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-0,7	1,5	2,3	-1,3	-1,8	-1,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,3	0,6	0,9	-0,5	-0,7	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,4	-0,5	-0,1	1,3	1,5
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,1	-0,2	-0,1	1,4	1,8	2,0
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	53,3	57,2	55,5	53,9	54,7	54,1
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	42,2	41,8	42,9	42,4	41,9	41,4
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-0,9	-5,5	-2,7	-1,4	-2,2	-2,2
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-1,1	-5,5	-3,3	-2,3	-3,0	-2,9
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	64,9	74,8	72,3	71,2	72,7	74,1
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	44,3	52,5	51,2	50,8	52,0	53,1

Lähde: Taloudellinen katsaus, syksy 2022. Valtiovarainministeriö 19.9.2022

Kuntatalous

Valtion vuoden 2023 talousarvioesityksen antamisen yhteydessä 19.9.2022 julkaistiin myös Kuntatalousohjelma vuodelle 2023 (VM:n julkaisuja 2022:57). Julkaisussa tarkennetaan keväällä 2022 julkaistua vuosia 2023-2026 koskevaa kuntatalousohjelmaa. Kuntatalouden kehitystä ja hallituksen toimenpiteiden vaikutuksia kuntien talouteen kuvataan uusimman käytössä olevan tiedon pohjalta.

Kuntien taloustilanne oli vuonna 2021 edellisvuoden tapaan varsin vahva. Vuosikate riitti kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit, vaikka vuosikate heikkeni edellisvuodesta reilulla 300 miljoonalla eurolla (7,7%) 3,8 miljardiin euroon. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä oli edellisvuoden tapaan pieni, vain kahdeksan, kun vuonna 2019 niitä oli vielä 65. Negatiivisen vuosikatteen kunnista neljä oli alle 2000 asukkaan kuntaa ja ne jakaantuvat tasaisesti eri maakuntiin.

Vuosikatteen lievää heikkenemistä selittää toimintakatteen maltillinen kasvu ja verotulojen voimakas kasvu. Valtionosuudet sen sijaan vähenivät huomattavasti, lähes 10 prosenttia, edellisvuoden poikkeuksellisen korkeasta määrästä. Väheneminen on seurausta siitä, että vuonna 2020 koronatuot maksettiin pääosin valtionosuuksina, kun taas viime vuonna tuet kohdennettiin pääosin valtionavustuksiin. Kuntasektorin koronaan liittyvä tukipaketti oli edellisvuoden tapaan varsin huomattava, kaikkiaan lähes 2,5 miljardia euroa. Vuoden 2020 tukipaketin suuruus oli myös noin 2,5 miljardia euroa. Valtion tukipaketit ovatkin varmistaneet sen, että koronaepidemian aiheuttamat välittömät taloudelliset haittavaikutukset kuntatalouteen ovat tulleet koko maan tasolla kokonaisuudessaan katetuiksi ja tukipaketit ovat jopa vahvistaneet kuntataloutta vuosina 2020 ja 2021.

Sekä kuntien että kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat selvästi edellisvuodesta, mutta toimintatuottojen sitäkin voimakkaampi kasvu piti koko kuntatalouden toimintakatteen kasvun maltillisena, hieman yli 2 prosentissa. Toimintakulujen kasvua todennäköisimmin selittävät koronaepidemian pitkittyminen, sosiaali- ja terveydenhuollon toimintojen ylösajo ja hoitojonojen purkamisen sekä se, että yleisesti koronaepidemiasta johtuen vuoden 2020 toimintakulujen kasvu jäi poikkeuksellisen alhaiseksi. Toimintatuottojen huomattava kasvu johtui taas pääosin edellä mainituista koronaepidemiaan liittyvistä valtionavustuksista sekä kuntayhtymien myyntituottojen voimakkaasta kasvusta.

Verotulot kasvoivat ennakoitua paremmin, noin 6 prosenttia. Etenkin yhteisö- ja kiinteistöverotulojen kasvu oli huomattavaa. Yhteisöverotulojen kasvu oli peräti lähes 45 prosenttia ja kiinteistöverotulot kasvoivat noin 12 prosenttia. Sen sijaan kunnallisvero kasvoi vain 2 prosenttia. Yhteisöveron osalta kuntien ryhmäosuudessa oli vuoden 2020 tapaan 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus liittyen koronaepidemian taloudellisiin tukitoimiin, ja lisäksi kuntien ryhmäosuuteen tehtiin pysyvä 2 prosenttiyksikön korotus liittyen varhaiskasvumaksujen alennuksen kompensoimiseen, jonka vaikutus on noin +100 milj. euroa. Merkittävin syy oli kuitenkin se, että reagoitina koronaepidemian vaikutuksiin osa yrityksistä oli alentanut vuoden 2020 ennakoveroja liikaa ja ne joutuivat siten maksamaan tilikauden päättymisen jälkeen vuoden 2021 puolella tavallista enemmän lisäennakoita (lähes 20 %) sekä jäännösveroja (lähes 24 %)

Kuntatalouden nettoinvestoinnit laskivat vajaalla 0,6 miljardilla eurolla noin 4,1 miljardiin euroon. Nettoinvestointien laskusta huolimatta lainakanta kasvoi edelleen noin 660 miljoonaa euroa, kun edellisvuonna kasvua oli peräti 1,5 miljardia euroa. Lainakannan kasvu syntyi erityisesti kuntayhtymissä, sillä kuntien lainat pysyivät kokonaisuudessaan edellisvuoden tasolla.

Vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella kuntataloudessa varsin hyvältä. Ennusteen mukaan toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi, mutta lukuja parantaa Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen. Lisäksi sotekiinteistöjen myyntien arvioidaan myös kohentavan kertaluonteisesti toiminnan ja investointien rahavirtaa. Toimintakatteen arvioidaan heikkenevän pienentyneiden valtionavustusten vauhdittamana, mutta vuosikate pysyy lähellä viime vuoden tasoa verorahoituksen kasvaessa ripeästi.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy kuitenkin edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti talouden tilannekuvan, eikä se ole sittemmin selkiytynyt oleellisesti. Myöskään koronavirukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Kuntatalous 2023

Vuosi 2023 on Suomen julkisessa hallinnossa ja myös kuntataloudessa historiallinen vuosi, sillä sote-uudistus astuu voimaan. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Väestön ikääntyminen on lisännyt hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita jo pitkään, mutta sote-uudistuksen myötä nämä vaikeasti ennakoitavat ja nopeasti kasvavat menot siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle.

Vuoteen 2023 ajoittuu soteuudistuksen lisäksi myös hallituskauden päättyminen. Monet hallituksen määräaikaisten toimien lakkaavat ja kuntataloudesta poistuu merkittävä määrä esimerkiksi korona-avustuksia ja opetuksen laatu- ja tasa-arvohankkeita. Oppivelvollisuuden laajentaminen etenee kuitenkin uudella ikäluokalla, mikä nostaa kuntataloudelle kohdistetun rahoituksen yli 70 milj. euroon vuonna 2023. Lisämenoja aiheutuu myös Ukrainan sotaa paenneiden maahanmuutosta, josta syntyviä kuluja muun muassa varhaiskasvatuksessa, perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ja kotouttamisessa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille.

Kuntatalouden kehitys vuoteen 2026 kuntien kirjanpidon mukaan. (Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelma vuodelle 2023, syksy 2022)

Talustoiminimi	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tuloksen muodostuminen						
1. Toimintakate	-31,5	-33,1	-12,8	-13,3	-13,8	-14,4
2. Verotulot	25,5	26,5	14,2	13,3	13,7	14,2
3. Valtionosuudet, käyttötalous	10,1	10,8	3,8	3,9	4,0	4,1
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
5. Vuosikate	4,6	4,5	5,5	4,2	4,1	4,1
6. Poistot	-3,1	-3,2	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3
7. Satunnaiset erät, netto	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
8. Tilikauden tulos	1,6	1,5	2,7	1,3	1,1	0,9
Rahoitus						
9. Vuosikate	4,6	4,5	5,5	4,2	4,1	4,1
10. Satunnaiset erät	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
12. Tulorahoitus, netto	3,9	3,9	4,8	3,6	3,5	3,4
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5,4	-5,7	-4,7	-4,8	-5,0	-5,1
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	1,2	2,1	1,0	1,0	1,0	1,0
15. Investoinnit, netto	-4,1	-3,7	-3,6	-3,8	-3,9	-4,1
16. Rahoitusjäämä (tulorah. - invest.)	-0,2	0,2	1,2	-0,2	-0,4	-0,7
17. Lainakanta	24,2	24,8	18,8	19,3	20,1	21,1
18. Kassavarat	8,1	7,8	7,6	7,6	7,6	7,6
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	16,1	16,9	11,2	11,7	12,5	13,5

Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010 luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi, mutta kuntakohtaiset erot ovat suuret. Lisäksi varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrään vaikuttaa myös osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina kasvussa.

Kuntatalouden vuoden 2023 talouslukujen suurten prosenttimuutosten taakse kätkeytyy myös kustannusten kasvu. Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on 3,8 prosenttia vuonna 2023. Kustannusten ripeään nousuun vaikuttaa etenkin kunta-alan ansiokehitys, jota nostavat niin sanottu yleiseen linjaan sidottu palkankorotus sekä kehittämisohjelma, jolla uudistetaan kunta-alan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä.

Kuntatalouden investointipaineet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. On kuitenkin mahdollista, että talouden epävarmat näkymät, resurssien pullonkaulat sekä kasvavat kustannukset siirtävät investointeja tuleville vuosille.

Kuntataloudessa vuosi 2023 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella ennätysellisen vahvalta, sillä sote-uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Kunnille kertyy vuonna 2023 noin 1,2 mrd. euroa enemmän vanhojen veroperusteiden mukaisia verotuloja kuin sote-uudistuksen jälkeisessä kuntataloudessa vuonna 2024. Vuosikate riittää selvästi kattamaan poistot ja toiminnan ja investointien rahavirta on noin 1,2 mrd. euroa positiivinen.

Kuntatalouden menot pysyvät vuosina 2024–2026 hieman tuloja suurempina. Vuosikate riittää kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina painelaskelmassa. Kuntatalouden tilanne helpottuu hyvinvointialueuudistuksen myötä nopeimmin kasvavien menojen siirtyessä pois kuntien vastuulta. Kuntatalouteen jää menojen ja tulojen välille rakenteellinen epätasapaino, joten tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy uudistuksen jälkeenkin. Sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanaikaisesti investointitarpeet pysyvät kuitenkin mittavina muun muassa muuttoliikkeen ja rakennuskannan iän vuoksi. Myös ilmastonmuutoksen hillintä ja sen vaikutuksiin varautuminen edellyttävät kunnilta uusien toimintatapojen käyttöönottoa sekä investointeja muun muassa vihreään siirtymään. Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen kuntatalouden lainakannan kasvuvauhti hidastuu selkeästi viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna.

Lähteet: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, syksy 2022 sekä Kuntatalousohjelma vuodelle 2023

KEITELEEN KUNNAN TALOUDELLISET NÄKYMÄT

Keiteleen kuntastrategian tavoitteena on tasapainoinen kuntatalous. Taseeseen kertynyt kumulatiivinen alijäämä saatiin katettua vuoden 2021 tilinpäätöksessä ja taseeseen saatiin ylijäämää noin 598 000 euroa. Voidaankin todeta, että talouden tasapainotussuunnitelma toteutui.

Lokakuun toteumatilanteen perusteella vuoden 2022 talousarvion ennakoitaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti, vuosikatteen odotetaan riittävän poistoihin ja tuloksen olevan positiivinen.

Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueet aloittavat toimintansa ja perusturvan (sosiaalitoimin ja terveydenhuolto) kustannukset siirtyvät valtion vastattaviksi. Tämän seurauksena vuoden 2023 talousarviossa kunnan toimintakate eli käyttötalouden nettomenot pienenevät 15,7 milj. eurosta 4,9 milj. euroon eli 68,6 %. Kuntaan jää kuitenkin tehtäviä, jotka aiemmin olivat osa perusturvan talousarviota esim. ympäristöterveydenhuolto ja kunnan osuus Kelan maksamasta työttömyysturvasta, näin ollen vuodet 2022 ja 2023 eivät ole toimitelmin tai tulosaluetasolla vertailukelpoisia keskenään.

Hyvinvointialueuudistus näkyy myös tulopuolella kunnan valtionosuuksissa ja verotuloissa. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä vuoden 2022 veroprosentista ja kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennetään kolmasosalla.

Verotulojen ja ennakkolisten valtionosuuksien muutoksista johtuen Keiteleen kunnan talous kääntyy talousarviossa negatiiviseksi, tulos on 297 342 euroa alijäämäinen. Lopulliset valtionosuuslaskelmat päivittyvät tammikuussa 2023.

TALOUSARVION 2023 VALTIONOSUUDET (€)

Vuonna 2021 valtionosuuksia käyttötalouteen kertyi tilinpäätöksen mukaan 8,68milj. euroa, vuoden 2022 talousarviossa valtionosuuksia on 8,55 milj. euroa ja vuonna 2023 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 0,71 milj. euroa.

TALOUSARVION 2023 VEROTULOT (1000 €)

	tp 2021	ta2022	ta2023
Kunnan tulovero	5 838	6 071	2 860
Kiinteistövero	387	526	593
Osuus yhteisöverosta	1 754	1 290	890
Yhteensä	7 979	7 887	4 343

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton ennustekehikon pohjalta.

LAINAT

Lainamäärän arvioidaan kasvavan noin 800 000 euroa.

TALOUDEN TASAPAINO

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tullessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määrääjässä eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Keiteleen kunnan taseessa oli vuoden 2021 lopussa ylijäämää noin 598 000 euroa. Vuoden 2022 talousarviossa ylijäämää arvioidaan kertyvän 265 000 euroa. Vuoden 2023 talousarviesitys on 297 000 euroa alijäämäinen.

Tämänhetkisen tiedon valossa taloustilanne jatkuu haastavana myös suunnitelmavuosina. Tietojen tarkennuttua tulee laatia talouden tasapainottamisohjelma vuoden 2023 aikana.

TYTÄRYHTEISÖJEN TAVOITTEET VUODELLE 2023

Merkittävin Keiteleen kuntakonserniin kuuluva tytäryhteisö on Kiinteistö Oy Nilakanranta, jonka kunta omistaa 100%:sti.

Vuodelle 2023 Kiinteistö Oy Nilakanrannalle asetetaan seuraavat tavoitteet:

- Yhtiön asuntojen käyttöaste 92%
- Vuokrataso ei saa ylittää Tilastokeskuksen määrittelemää vuokrien keskitasoa
- Asuntokannan kunnostusta jatketaan suunnitelman mukaisesti
- Käynnistetään uudisrakentaminen
- Yhtiön hallinnon osaaminen ja jatkuvuuden turvaaminen varmistetaan

KIINTEISTO OY NILAKANRANTA TULOSLASKELMA 2023**Kiinteistö Oy Nilakanranta**

Y-tunnus 1862619-1

Talousarvio 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Ero%
Kiinteistön tuotot				
Vastikkeet	-1 075	-2 230	-1 075	-51,8
Vuokrat	600 226	649 687	685 981	5,6
Käyttökorvaukset	34 492	35 435	41 995	18,5
Luottotappiot ja muut oikaisuerät	5 242			
Kiinteistön tuotot yhteensä	638 884	682 892	726 901	6,4
Kiinteistön hoitokulut				
Henkilöstökulut	-1 180			
Henkilöstösivukulut	-130			
Hallintopalvelut	-40 497	-43 634	-46 338	6,2
Käyttö- ja huoltopalvelut	-92 318	-95 520	-100 630	5,3
Lämmitys	-142 985	-146 400	-161 900	10,6
Vesi ja jätevesi	-38 046	-42 000	-44 200	5,2
Sähkö	-32 964	-36 900	-44 100	19,5
Jätehuolto	-17 240	-17 840	-17 550	-1,6
Vakuutukset	-17 481	-13 400	-13 950	4,1
Vuokrat	-6 581	-7 008	-6 998	-0,1
Kiinteistövero	-14 908	-15 912	-15 021	-5,6
Korjaukset	-30 128	-131 810	-148 760	12,9
Muut hoitokulut	-6 455	-9 220	-12 510	35,7
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-440 914	-559 644	-611 957	9,3
KÄYTTÖKATE/HOITOKATE	197 970	123 248	114 944	-6,7
Poistot				
Rakennuksista	-142 146	-144 000	-142 000	-1,4
Koneista ja kalustosta	-1 377	-1 800	-1 300	-27,8
Poistot yhteensä	-143 524	-145 800	-143 300	-1,7
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	967			
Korkokulut	-41 035	-52 845	-41 038	-22,3
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-40 068	-52 845	-41 038	-22,3
VOITTO ENNEN SAT.ERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA	14 378	-75 397	-69 394	
Asuintalovaraukset	-14 350	0	0	
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	28	-75 397	-69 394	
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	28	-75 397	-69 394	

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2023

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	KH 2023	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	1 588 137	1 538 745	925 384	-39,9
MAKSUTUOTOT	771 770	712 700	61 000	-91,4
TUET JA AVUSTUKSET	301 307	237 200	336 307	41,8
MUUT TOIMINTATUOTOT	608 222	643 714	841 601	30,7
TOIMINTATUOTOT	3 269 437	3 132 359	2 164 292	-30,9
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-5 748 796	-5 854 676	-3 129 810	-46,5
PALKAT JA PALKKIOT	-4 390 260	-4 533 286	-2 460 810	-45,7
HENKILÖSIVUKULUT	-1 358 536	-1 321 390	-669 000	-49,4
ELÄKEKULUT	-1 158 028	-1 110 956	-554 740	-50,1
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-200 509	-210 434	-114 260	-45,7
PALVELUJEN OSTOT	-11 531 811	-11 545 404	-3 232 424	-72,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-388 569	-414 847	-242 950	-41,4
AVUSTUKSET	-654 682	-614 000	-234 600	-61,8
MUUT TOIMINTAKULUT	-403 141	-436 430	-261 600	-40,1
TOIMINTAKULUT	-18 726 999	-18 865 357	-7 101 384	-62,4
TOIMINTAKATE	-15 457 562	-15 732 998	-4 937 092	-68,6
VEROTULOT	7 979 774	7 887 000	4 343 000	-44,9
VALTIONOSUUDET	8 681 566	8 555 000	717 000	-91,6
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	12 784	3 000	3 000	0,0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	181 627	163 200	253 500	55,3
KORKOKULUT	11 833	-10 500	-20 750	97,6
MUUT RAHOITUSKULUT	-12 803	-3 500	-500	-85,7
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	193 441	152 200	235 250	54,6
VUOSIKATE	1 397 219	861 202	358 158	-58,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-760 624	-595 290	-655 500	10,1
ARVONALENTUMISET	-1 014	0	0	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-761 639	-595 290	-655 500	10,1
TILIKAUDEN TULOS	635 580	265 912	-297 342	-211,8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	635 580	265 912	-297 342	-211,8

TULOSLASKELMA VESI- JA VIEMÄRILAITOS 2023

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	KH 2023	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	424 509	455 300	440 084	-3,3
MAKSUTUOTOT	-0	0	0	
TOIMINTATUOTOT	424 509	455 300	440 084	-3,3
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-15 361	-14 000	-22 460	60,4
PALKAT JA PALKKIOT	0	0	-10 240	
HENKILÖSIVUKULUT	-15 361	-14 000	-12 220	-12,7
ELÄKEKULUT	-15 361	-14 000	-11 740	-16,1
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	0	-480	
PALVELUJEN OSTOT	-322 194	-296 600	-300 520	1,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-11 143	0	-50	
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 150	-1 600	-1 800	12,5
TOIMINTAKULUT	-350 848	-312 200	-324 830	4,0
TOIMINTAKATE	73 661	143 100	115 254	-19,5
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
MUUT RAHOITUSKULUT	-12 006	0	0	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-12 006	0	0	
VUOSIKATE	61 655	143 100	115 254	-19,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-107 082	-102 900	-106 500	3,5
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-107 082	-102 900	-106 500	3,5
TILIKAUDEN TULOS	-45 427	40 200	8 754	-78,2
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-45 427	40 200	8 754	-78,2

TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA 2023

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	KH 2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
VUOSIKATE	1 397 219	861 202	358 158
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	42 612	0	0
	1 439 831	861 202	358 158
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
INVESTOINTIMENOT	-666 833	-1 089 000	-1 125 000
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	60 788	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	25 887	0	0
	-580 159	-1 089 000	-1 125 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	859 672	-227 798	-766 842
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	22 804	22 804	22 804
	22 804	22 804	22 804
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-598 288	250 000	800 000
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	61 207	0	0
	-537 081	0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET			
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄMIEN MUUTOKSET	-32 824	0	0
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	9 166	0	0
SAAMISTEN MUUTOS	-265 866	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-11 748	0	0
	-301 273	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-815 550	272 804	822 804
RAHAVAROJEN MUUTOS	44 122		
RAHAVARAT 31.12.2021	1 452 173		
1.1.2021	1 408 050	44 122	

TOIMIELIMET 2023

10 KESKUSVAALILTK	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	2 587	0	2 500
Toimintamenot	-9 718	-8 071	-5 540
Toimintakate (Netto)	-7 130	-8 071	-3 040
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 718	-8 071	-5 540
11 TARKASTUSLTK	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-9 819	-12 365	-12 110
Toimintakate (Netto)	-9 819	-12 365	-12 110
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 819	-12 365	-12 110
12 VALTUUSTO	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-25 855	-23 869	-18 170
Toimintakate (Netto)	-25 855	-23 869	-18 170
Tehtävän kokonaiskustannukset	-25 855	-23 869	-18 170
15 KUNNANHALLITUS	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	930 623	1 013 109	1 225 558
Toimintamenot	-2 223 514	-2 436 833	-2 276 581
Toimintakate (Netto)	-1 292 891	-1 423 724	-1 051 023
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-453 629	-296 290	-416 200
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 677 143	-2 733 123	-2 692 781
30 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	350 056	296 850	437 150
Toimintamenot	-3 771 484	-3 950 045	-4 185 530
Toimintakate (Netto)	-3 421 428	-3 653 195	-3 748 380
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-137 217	-132 800	-132 800
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 908 701	-4 082 845	-4 318 330

50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	16 559	34 500	59 000
Toimintamenot	-134 902	-162 096	-278 623
Toimintakate (Netto)	-118 342	-127 596	-219 623
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-134 902	-162 096	-278 623
90 VESI JA VIEMÄRILAITOS	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	424 509	455 300	440 084
Toimintamenot	-350 848	-312 200	-324 830
Toimintakate (Netto)	73 661	143 100	115 254
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-107 082	-102 900	-106 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-457 930	-415 100	-431 330
RAPORTTI YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	1 724 335	1 799 759	2 164 292
Toimintamenot	-6 526 140	-6 905 479	-7 101 384
Toimintakate (Netto)	-4 801 805	-5 105 720	-4 937 092
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-697 928	-531 990	-655 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-7 224 067	-7 437 469	-7 756 884

TULOSALUEET 2023

100 VAALIT	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	2 587	0	2 500
Toimintamenot	-9 718	-8 071	-5 540
Toimintakate (Netto)	-7 130	-8 071	-3 040
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 718	-8 071	-5 540
110 TILINTARKASTUS	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-9 819	-12 365	-12 110
Toimintakate (Netto)	-9 819	-12 365	-12 110
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 819	-12 365	-12 110
112 VALTUUSTO	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	-25 855	-23 869	-18 170
Toimintakate (Netto)	-25 855	-23 869	-18 170
Tehtävän kokonaiskustannukset	-25 855	-23 869	-18 170
120 KESKUSHALLINTO	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	215 703	330 864	291 920
Toimintamenot	-1 064 195	-1 248 669	-1 268 600
Toimintakate (Netto)	-848 491	-917 805	-976 680
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-212 882	-65 900	-32 700
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 277 077	-1 314 569	-1 301 300
180 RUOKAPALVELU	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	516 939	442 045	255 500
Toimintamenot	-441 198	-396 064	-208 980
Toimintakate (Netto)	75 741	45 981	46 520
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-26 318	-27 838	-28 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-467 516	-423 902	-237 480

300 PERUSKOULUTUS	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	243 788	232 400	155 900
Toimintamenot	-2 411 084	-2 539 701	-2 585 890
Toimintakate (Netto)	-2 167 296	-2 307 301	-2 429 990
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-90 766	-89 200	-89 200
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 501 850	-2 628 901	-2 675 090
320 MUUT	TP 2021	TA 2022	KH 2023
KOULUTUSPALVELUT			
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	1 212	0	0
Toimintamenot	-74 378	-83 195	-90 350
Toimintakate (Netto)	-73 167	-83 195	-90 350
Tehtävän kokonaiskustannukset	-74 378	-83 195	-90 350
330 KIRJASTO- JA	TP 2021	TA 2022	KH 2023
KULTTUURIPALVELUT			
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	2 019	1 750	1 750
Toimintamenot	-247 174	-278 261	-288 040
Toimintakate (Netto)	-245 155	-276 511	-286 290
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-18 330	-18 400	-18 400
Tehtävän kokonaiskustannukset	-265 504	-296 661	-306 440
350 LIIKUNTATOIMI	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	3 622	1 700	11 600
Toimintamenot	-132 974	-148 449	-155 000
Toimintakate (Netto)	-129 352	-146 749	-143 400
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-13 998	-14 900	-14 900
Tehtävän kokonaiskustannukset	-146 973	-163 349	-169 900
360 NUORISOTOIMI	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	20 762	20 000	20 500
Toimintamenot	-59 250	-79 862	-73 160
Toimintakate (Netto)	-38 488	-59 862	-52 660
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-1 779	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-61 029	-79 862	-73 160

370 VARHAISKASVATUS	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	78 654	41 000	247 400
Toimintamenot	-846 624	-820 577	-993 090
Toimintakate (Netto)	-767 970	-779 577	-745 690
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-12 343	-10 300	-10 300
Tehtävän kokonaiskustannukset	-858 967	-830 877	-1 003 390
400 TEKNISET PALVELUT	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	128 032	171 200	678 138
Toimintamenot	-460 886	-545 100	-799 001
Toimintakate (Netto)	-332 854	-373 900	-120 863
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-202 277	-190 400	-355 000
Tehtävän kokonaiskustannukset	-663 163	-735 500	-1 154 001
500 RAK.VALVONTA JA YMP.SUOJELU	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	16 559	34 500	59 000
Toimintamenot	-134 902	-162 096	-278 623
Toimintakate (Netto)	-118 342	-127 596	-219 623
Tehtävän kokonaiskustannukset	-134 902	-162 096	-278 623
900 VESILAITOS	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	209 379	226 200	222 184
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-161 431	-157 050	-162 630
Toimintakate (Netto)	47 948	69 150	59 554
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-49 780	-47 900	-49 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-211 211	-204 950	-212 130
910 VIEMÄRILAITOS	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	215 130	229 100	217 900
Toimintamenot	-189 417	-155 150	-162 200
Toimintakate (Netto)	25 713	73 950	55 700
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-57 302	-55 000	-57 000
Tehtävän kokonaiskustannukset	-246 719	-210 150	-219 200

RAPORTTI YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	KH 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	1 654 386	1 730 759	2 164 292
Toimintamenot	-6 268 905	-6 658 479	-7 101 384
Toimintakate (Netto)	-4 614 519	-4 927 720	-4 937 092
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-685 775	-519 838	-655 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 954 681	-7 178 317	-7 756 884

TALOUSSUUNNITELMA, TUOSLASKELMA 2023 – 2026

	TP 2021	TA2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	3 269 437	3 132 359	2 164 292	2 164 000	2 164 000
TOIMINTAKULUT	-18 726 999	-18 865 357	-7 101 384	-7 000 000	-7 000 000
TOIMINTAKATE	-15 457 562	-15 732 998	-4 937 092	-4 836 000	-4 836 000
VEROTULOT	7 979 774	7 887 000	4 343 000	4 100 000	4 100 000
VALTIONOSUUDET	8 681 566	8 555 000	717 000	700 000	700 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	12 784	3 000	3 000	3 000	3 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	181 627	163 200	253 500	253 500	253 500
KORKOKULUT	11 833	-10 500	-20 750	-20 750	-20 750
MUUT RAHOITUSKULUT	-12 803	-3 500	-500	-500	-500
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	193 441	152 200	235 250	235 000	235 000
VUOSIKATE	1 397 219	861 202	358 158	199 000	199 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET	-760 624	-595 290	-655 500	-655 500	-655 500
POISTOT					
ARVONALENTUMISET	-1 014	0	0		
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-761 639	-595 290	-655 500	-655 500	-655 500
TILIKAUDEN TULOS	635 580	265 912	-297 342	-456 500	-456 500
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	635 580	265 912	-297 342	-456 500	-456 500

KEITELEEN KUNNAN INVESTOINTIOHJELMA 2023
JA INVESTOINTISUUNNITELMA 2024 – 2026

Kiinteistöt	TA23	TS24	TS25	TS26	Selite
Kiinteistöjen osto	90	90	90	90	Painopiste rakennettavan teollisuusmaan hankinnassa.
Terveyskeskuksen korjaukset	40	0	0	0	Hammashoidon tilojen saneeraus tai siirto toisiin tiloihin.
Wanhan Meijerin lämmitysjärjestelmän muutos	0	60	0	0	Lämmitysjärjestelmän päivitys öljylämmityksestä maalämpöön.
Kohdistamaton korjausraha	20	20	20	20	Yllättävien kiinteistökorjauksien kustannusvaraus ja suunnitteluvaraus vuoden 2024 investointien valmistelua varten.
Päiväkoti Ankkurinapin kunnostaminen	30	30	30	30	Tilojen kunnostamisesta päätetään NYK-tilaohjelman valmistumisen jälkeen.
NYK Lukitusjärjestelmien päivitykset	0	70	0	0	Koulun avainhallintajärjestelmien päivittämiset sähköiseen toimintaympäristöön
Urheilupuisto	210	0	0	0	Vuonna 2023 urheilukentän saneerauksen loppuun saattaminen.
NYK korjaukset	50	50	50	50	PST-ehdotuksen mukaiset korjaukset, vuonna 2023 ilmanvaihtokanavien nuohous sekä tilapinnoitteiden osittainen uusiminen yläkoulun tiloissa. Yläkoulun ulkoportaat sisäpihan osalta.
NYK käsityö/kovat opetustilan päivitys	15	0	0	0	Käsityö/kovat opetustilan säilyttämien ja tilojen päivittäminen, jolla varmistetaan tilan monipuolinen käyttö (Esim. Mopokerho).
Skeittiramppi	20	0	0	0	Skeittiramppi vanhan tilalle.

Kiinteistöselvitykset	10	0	0	0	Kuntoarviot (kirjasto), kuntotutkimukset/ selvitykset kiinteistöille.
Ankkuri-Napin piha- alueen viihtyisyyden parantaminen	10	0	0	0	Vaijerikeinu pihalle.
Johtokeskuksen päivittäminen	40	0	0	0	Johtokeskuksen laitteiden osittainen uusiminen.
Kiinteistöt yhteensä	610	320	190	190	

Kadut ja yleiset alueet	TA23	TS24	TS25	TS26	Selite
Liikenneväylät, peruskorjaus	50	80	80	80	Erillisen laadittavan suunnitelman mukaisesti.
Asfaltointi	30	30	30	30	Vuosittain tehtävä, Päällystysvuorossa Kirkkotien loppuosa.
Viitasaarentien peruskorjaus	250	250	100	0	Viitasaarentien peruskorjaus korjaussuunnitelman mukaisesti.
Katu- ja aluevalaistusten uusiminen	15	15	15	15	Monimetalli- ja elohopeavalaitusten uusiminen LED- valaistukseksi. Vuonna 2023 Äyräpääntie.
Yleisten alueiden/-puistojen raivaukset	10	10	10	10	Kunnan yleisten alueiden ja puistojen siistiminen.
Satamapalveluiden kehittäminen	0	45	10	10	Vuosittain rantautumispaikkojen kehittäminen. Laitureiden ja tulipaikkojen korjaaminen.
Teollisuusalueen kehittäminen	30	30	30	30	Yleis- ja asemakaavan päivittäminen, jolla mahdollistetaan teollisuusalueen tonttitarjonnan lisääminen sekä liikennejärjestelmien kehittäminen

Lossisaaren laiturikansi maalaiturille	0	10	0	0	Maalaituri on tällä hetkellä hiekkapintainen.
Kadut ja yleiset alueet yhteensä	385	460	275	175	

Vesihuoltolaitos	TA23	TS24	TS25	TS26	Selite
Vesilaitos					
Verkoston saneeraus	30	15	15	15	Vuosittainen varaus, toteutetaan pääasiassa katoremonttien yhteydessä.
Varautuminen (aidat, varavoima, veden jakelu, yms.)	0	15	15	15	Vuosittainen varaus, pääpaino puhtaan veden hätäjakelussa
Kohdistamaton korjausraha	30	30	30	30	Yllättävien korjauksien kustannusvaraus ja suunnitteluvaraus vuoden 2024 investointien valmistelua varten. Yhteinen vesi- ja viemärlaitokselle.
Automaatiopäivitykset	15	0	0	0	Automaatiojärjestelmän päivittämisorakan loppuunsaattaminen.
Vesilaitos yhteensä	75	60	60	60	
Viemärlaitos					
JV-puhdistamon laiteusinnat	0	30	30	30	Mittalaitteusinnat.
JV-puhdistamon saneeraus	0	0	30	100	Kustannusarvio ja aikataulu täsmentyvät suunnittelun yhteydessä.
Viemärisaneeraus	15	15	15	15	Tarvittavat saneeraukset infran ylläpitoon. (verkon uusimiset, sujutukset, kaivojen uusimiset, yms.)
Automaatiopäivitykset	10	30	15	15	Jatketaan automaatiojärjestelmän päivittämistä urakan mukaisesti.
Viemärlaitos yhteensä	25	75	90	160	
Vesihuoltolaitos yhteensä	100	135	150	220	

Järjestelmäpäivitykset	TA23	TS24	TS25	TS26	Selite
Kotisivujen uudistaminen	30	0	0	0	Kunnan kotisivujen käytettävyyden, ulkoasun ja saavutettavuuden parantaminen.
Järjestelmäpäivitykset yhteensä	30	0	0	0	
Investoinnit yhteensä	TA23	TS24	TS25	TS26	
1 000 €	1125	915	615	585	

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

100 VAALIT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Keskusvaalilautakunnan tulee toimittaa ne tehtävät, mitkä sille vaalilain mukaan erikseen kuuluvat.

Maalis-huhtikuussa toimitetaan eduskuntavaalit. Varsinainen vaalipäivä on 2.4.2023, ennakoäänestys kotimaassa 22.–28.3.2023. Keskusvaalilautakunnan tulee huolehtia ennakoäänestyksen toimittamisesta sekä ennakoäänten ja kirjeäänten tarkastamisesta ja toimittamisesta vaalipiirilautakunnalle.

Varsinaisen vaalipäivän äänestyksen toimittamisesta huolehtii vaalilautakunta.

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

VAALIT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	2 587	0	2 500	2 500	2 500	2 500
Toimintakulut	-9 718	-8 071	-5 540	-5 540	-5 540	-5 540
Toimintakate	-7 130	-8 071	-3 040	-3 040	-3 040	-3 040
Poistot		-	0	0	0	0
Asukkaita	2099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-3	-4	-1	-1	-1	-1

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA

110 TILINTARKASTUS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten.

Lautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioi kunnallisten palvelujen onnistumista palvelujen käyttäjien odotuksiin ja tarpeisiin nähden.

Lautakunnan tulee seurata talouden tasapainoa.

Lautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Lautakunnan tulee valmistella kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Lautakunta saattaa arviointisuunnitelman kunnanhallitukselle ja valtuustolle tiedoksi.

Lautakunta esittää arviointikertomuksen vuosittain valtuustolle hyväksyttäväksi.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

Tavoitteet – mitä tavoitellaan	Toimenpiteet – miten tavoitteeseen päästään
Kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen.	Yhteistyö tilintarkastajan kanssa, kunnan taloustilanteen seuranta ja viranhaltijoiden, työntekijöiden sekä palvelujen käyttäjien kuuleminen.
Valtuuston asettamien tavoitteiden arviointi kunnan toimintastrategia huomioon ottaen ja kuntalaisten palvelujen tarve.	Arviointisuunnitelman laatiminen, suunnitelman toteutumisen seuranta.
Talouden tasapainon seuranta ja sen vaatimat toimenpiteet.	Talouden tasapainon seuranta, mahdollisen alijäämän kattamisen seuranta.
Työohjelman mukainen toiminnan ja talouden arviointi.	Työohjelman toteuttaminen. Hyvinvointialueen muutosten vaikutusten seuranta Keiteleen kunnalle ja kuntalaisille.

Suoritetaan lautakunnan itsearviointi	Itsearviointi tiedoksi vuosittain arviointikertomukseen / kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle.
Sidonnaisuusilmoitusten saaminen kaikilta, joita ilmoitusvelvollisuus koskee.	Ilmoitusten kerääminen, niiden toimittaminen valtuuston tietoon ja kunnan kotisivuille.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Hyvinvointialueuudistuksesta johtuen sosiaalitoimen tarkastukset siirtyvät kokonaan pois, joka on iso osa talouden ja palvelujen saatavuuden kannalta. Tämä vaikuttaa tarkastuksen palveluihin vuonna 2024.

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

TILINTARKASTUS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-9 819	-12 365	-12 110	-12 110	-12 110	-12 110
Toimintakate	-9 819	-12 365	-12 110	-12 110	-12 110	-12 110
Poistot		-				
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-5	-6	-6	-6	-6	-6

12 VALTUUSTO

115 VALTUUSTO

1. PERUSTEHTÄVÄ

Valtuusto on kunnan asukkaiden valitsema kunnan ylin toimielin. Valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa, jollei ole toisin säädetty. Kunnan ylin poliittinen päätösvalta kuuluu valtuustolle.

Valtuustolla on kokonaisvastuu kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee edistää kuntalaisten suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Valtuutettujen, kuten muidenkin luottamustehtäviin valittavien vaalikelpoisuudesta, asemasta ja toimivallasta säädetään kuntalaissa.

Kuntalaki painottaa valtuuston roolia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkántähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntastrategian arviointi	Strategiaa arvioidaan ja tehdään tarvittaessa päivityksiä.
Yritysten tonttien ja toimitilojen lisääminen	Strateginen maanhankinta Toimitilojen mahdollistaminen
Talouden tasapaino	Talouden tasapainotilan seuranta osavuosisiraporttien avulla.
Asuntotuotantoa edistetään	Kartoitetaan mahdollisuudet asuntojen uudistuotantoon tai vaihtoehtoihin asumisratkaisuihin.

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Valtuusto ottaa huomioon strategian tavoitteet puurakentamisessa ja kunnan kokonaisvaltaisessa kehittämistyössä.	Valtuutettuja sitoutetaan ja osallistetaan kehittämistyöhön.

2.3 Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Tulevaisuuden palvelurakenteen kehittäminen	Jatkuva palvelurakenteen arviointi. Investointien tarkoituksenmukaisuuden arviointi.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

VALTUUSTO	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-25 855	-23 869	-18 170	-18 170	-18 170	-18 170
Toimintakate	-25 855	-23 869	-18 170	-18 170	-18 170	-18 170
Poistot			0	0	0	0
			0	0	0	0
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-12	-11	-9	-9	-9	-9

15 KUNNANHALLITUS

120 KESKUSHALLINTO

1. PERUSTEHTÄVÄ

Kunnanhallitus on kunnan keskeisin toimielin. Sen tehtävänä on johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Kunnanhallitus vastaa

- kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta
- valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
- kunnan toiminnan yhteensovittamisesta
- kunnan toiminnan omistajaohjauksesta

Lisäksi kunnanhallituksen lakisääteisenä tehtävänä on

- valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
- edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta
- huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Tarkemmin hallituksen toimi- ja päätösvalta määritellään valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Varautumis- ja poikkeusolojen suunnitelmien arviointi valtuustokausi 2021-2025

Mitä tavoitellaan	Miten tavoitteeseen päästään
Henkilö- ja materiaali varauksien tarkistaminen vuosittain	Q3/2022, Q3/2023, Q3/2024, Q3/2025 Henkilövarauksien huomioimien rekryissä Henkilövarauksien päivittäminen ja muutokset puolustusvoimille
Palvelunostosopimusten jatkuvuus	Palvelunostosopimuksissa huomioidaan jatkuvuusnäkökulma
Varautumis- ja poikkeusolojen suunnitelmien päivitys	Q1-Q4/2024 suunnitelmien päivitys
Harjoitukset	Osallistutaan mikäli järjestetään

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Elinkeinopolitiikan kokonaisvaltainen kehittäminen	-maankäytön ja kaavoituksen kehittäminen -maanhankinta -tiefankkeet ja yhteiskuntavaikuttaminen -kuntakeskustan kehittäminen
Talouden tasapaino	-asetuksen mukaiset raportoinnit, poikkeamiin reagointi -osavuosikatsaus
Asuntokannan kunnostaminen	-asuntojen peruskorjaus -uudisrakentaminen

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kunta suosii puurakentamista julkisessa rakentamisessa	Investointipäätökset ja suunnittelu
Aktiivinen osallistuminen puualan verkostoihin	Yhteistyö yritysten, hankkeiden ja muiden tahojen kanssa
Aktiivisen viestinnän kehittäminen	Kotisivu-uudistus Panostetaan ja kannustetaan positiiviseen viestintään kunnassa ja kunnan ulkopuolelle Aluemarkkinointiin osallistuminen

2.3 *Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta*

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Henkilöstön saatavuuden turvaaminen	TVA- järjestelmän laatiminen ja käyttöönotto Työterveyshuollon palvelusopimuksen laajentaminen
Keitele-talon toiminnan vakiinnuttaminen ja edelleen kehittäminen	Talon toiminnan järjestelyt hankkeen päättymisen jälkeen Kuntalaisillat ja muut tapahtumat Kuntakummitoiminta

Joukkoliikenne

ELY-keskuksen ja kunnan vastuulla on toimialueensa joukkoliikenteen suunnittelu ja järjestäminen siten kuin EU:n palvelusopimusasetus, liikennepalvelulaki ja julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö edellyttävät.

ELY-keskukset huolehtivat osaltaan joukkoliikennepalveluiden saatavuudesta ja luovat edellytykset joukkoliikenteen toimivuudelle ja sujuvuudelle. Joukkoliikenteen järjestämistä säätelevät EU:n asetus rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä kansallinen joukkoliikennelaki.

ELY-keskukset määrittelevät joukkoliikenteen tavoitteellisen palvelutason yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa, hankkivat liikennepalveluja ja myöntävät reitti- ja kutsujoukkoliikennelupia. ELY-keskukset hoitavat myös joukkoliikenteen valtion rahoitukseen liittyviä tehtäviä.

ELY-keskuksen ja kunnan välinen yhteistyösopimus henkilökuljetusten järjestämisestä, joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmästä ja joukkoliikenteen kustannusten jakamisesta on tullut voimaan 1.6.2020. Vuosittain hyväksytään rahoitussuunnitelma ajokaudelle

2.1

Elinvoiman kehittäminen

- *Yritysten toimintaedellytysten parantaminen*
- *Tasapainoinen kuntatalous*
- *Asuminen ja eläminen*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Palvelutasotavoitteen mukaisten joukkoliikenneyhteyksien kehittäminen olemassa olevien resurssien puitteissa	Osallistuminen Pohjois-Savon ELY-keskuksen, alueen henkilöliikennetyöryhmän sekä alueen muiden toimijoiden väliseen yhteistyöhön
Keiteleen kunnan sisäisen ostoliikenteen järjestäminen	Joukkoliikenteen kehittäminen MT551 ja VT77 suuntiin, joista jatkoyhteydet kaupunkikeskuksiin

MAASEUTUELINKEINOT

Tukipalvelut

1. PERUSTEHTÄVÄ

Keiteleen ja Pielaveden kunnat sekä Kiuruveden kaupunki ovat muodostaneet 1.1.2012 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta- alueen, jossa järjestäjäkuntana toimii Kiuruveden kaupunki. Yhteistoiminta- alueen nimeksi on vakiintunut Luoteis-Savon maaseutupalvelut. Yhteistoimintasopimusta on päivitetty syksyllä 2020 ja 1.1.2021 alkaen Luoteis-Savon tehtävänä on ollut yksinomaan maataloushallinnon palvelujen tuottaminen ja viranomaistehtävistä huolehtiminen.

Maaseudun tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa toimintaedellytykset lähipalveluina maataloustukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnonalaan liittyviin palveluihin, sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viranomaistehtäviin yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa. Tukihallintoyksikkö huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa.

Toimintakautena 2023 tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken 1.7. tukea hakeneiden tilojen suhteessa. Tukea hakeneita tiloja oli vuonna 2022 Kiuruvedellä 369, Pielavedellä 173 ja Keiteleellä 66 kappaletta.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Vuonna 2023 käynnistyvän uuden CAP27-ohjelmakauden uusien maataloustukijärjestelmien ja muiden muutosten omaksuminen ja viljelijäkoulutusten järjestäminen keväällä 2023.	Henkilöstö osallistuu Ruokaviraston järjestämiin koulutuksiin, jotka ovat maksuttomia. Viljelijäkoulutusten osalta tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä Pohjois-Savon muiden yhteistoiminta-alueiden, MTK-Pohjois-Savon sekä muiden tahojen kanssa.
Maataloustukihakemusten vastaanottoon ja käsittelyyn liittyvien toimenpiteiden suorittaminen siten, että maksatukset voidaan toteuttaa viivytyksettä, valtakunnallisessa aikataulussa, tavoitteena oikein myönnetyt ja maksetut tuet. Maksajavirastosopimuksen mukaisten vaatimusten ja velvoitteiden täyttäminen.	Osaavan, motivoituneen ja työhön sitoutuneen henkilöstön avulla velvoitteet sekä viljelijöitä että Ruokavirastoa kohtaan saadaan asiallisesti hoidettua.

<p>Maatalousyrittäjille turvataan maataloushallinnon palveluiden hyvä saatavuus, tavoitettavuus ja henkilökohtainen palvelu.</p>	<p>Maataloushallinnossa työskentelee ammattitaitoinen ja helposti lähestyttävä henkilöstö.</p> <p>Keiteleen kunnassa on maataloushallinnon toimipiste, jossa sesonkiaikoina on lähipalvelu paikan päällä ja niiden ulkopuolella toimistolla voi asioida ajanvarauksella.</p>
--	--

2.2 Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<p>Maatalouden ja ympäröivän maaseudun toimeliaana ja elävänä pysyminen ottaen huomioon sekä maataloustuotannon ja että maaseutumaiseman hoitoon liittyvät näkökohdat. Hoidettu maaseutumaisema on elävän maaseudun positiivinen tavaramerkki.</p>	<p>Käytettävissä olevien maataloustukijärjestelmien tehokkaaseen hyödyntämiseen tähtäävä tiedotus myös ympäristönhoitosopimukset huomioon ottaen.</p>

2.3 Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
<p>Luoteis-Savon maaseutupalveluissa työskentelee osaava, motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö, jonka mitoitus täyttää Ruokaviraston tehtävien eriyttämisen edellyttämät vaatimukset, sekä on työn määrän suhteen mitoitukseltaan riittävä.</p>	<p>Määrä- ja väliaikaisesti täytettyinä olevat virat (maataloussihteerin ja yhden maaseutusihteerin paikat) täytetään vakinaisesti viimeistään alkuvuoden 2023 aikana.</p> <p>Henkilöstön osaamista, työssä viihtymistä ja jaksamista ylläpidetään ja kehitetään henkilöstön kesken pidettävillä kehityskeskusteluilla, henkilöstöpalavereilla ja tiiviillä kanssakäymisellä.</p>
<p>Yhteistyön vahvistaminen alan toimijoiden kanssa maatalouden ja maaseudun elinvoimaisuuden säilyttämiseksi ja parantamiseksi.</p>	<p>Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat Pohjois-Savon alueen muut yhteistoiminta-alueet (Ylä-Savon maaseutupalvelut ja Sydän-Savon maaseutupalvelu), MTK-Pohjois-Savo ja alueella toimivat maatalouden neuvontaorganisaatiot ja -yritykset.</p>

	Tiivistetään yhteydenpitoa ja osallistumista koulutuksiin ja tapahtumiin yhteistyötahojen kanssa sekä järjestäjänä, että osallistujana.
--	---

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Tuleva EU:n uusi ohjelmakausi CAP27 tuo paljon muutoksia maatalouden tukijärjestelmiin, mikä aiheuttaa henkilöstölle suuren kouluttautumistarpeen ennen kevään 2023 tukihakua ja viljelijöille järjestettäviä koulutuksia. Henkilöstön kouluttautuminen tapahtuu pääosin Ruokaviraston järjestämänä ja on maksutonta.

Viljelijäkoulutusten osalta yhteistoiminta- alue on velvollinen järjestämään viljelijätukihakuun liittyviä koulutuksia. Kuluneeseen rahoituskauteen verrattuna mahdollisuus järjestää perusmuotoista tukikoulutusta hankerahoituksen avulla poistuu, mutta mahdollisuuksien mukaan koulutusten järjestämisessä tehdään yhteistyötä MTK Pohjois-Savon, Pohjois-Savon muiden yhteistoiminta-alueiden sekä muiden tahojen kanssa.

Tukihakemusten käsittelyssä on jatkossakin oltava maksajavirastosopimuksen tukihakemusten käsittelyä koskevan eriyttämisvaatimuksen mukaisesti vähintään neljä virkasuhteessa olevaa viranomaista. Vuoden 2023 aikana on tavoitteena, että kaikki tarvittavat virat saadaan täytettyä toistaiseksi voimassa olevilla työsuhteilla, jotta henkilöstön työssä jaksaminen ja toiminnan jatkuvuus mahdollistuu paremmin.

Keiteleen osuudeksi maataloustukihallinnon, vuoden 2023 kustannuksista on budjetoitu noin 23 000 €.

ELINVOIMA- JA ELINKEINOTOIMINTA

Keiteleen kunta ja Kehitysytio SavoGrow Oy

1. PERUSTEHTÄVÄ

Elinvoimaisuuden kehittäminen on kunnan tärkein tehtävä. Tehtäväalueen tarkoituksena on edesauttaa yritysten kilpailukyvyyn kehittymistä, elinvoimaisten paikallisyhteisöjen ja vetovoimaisten asuin ympäristöjen rakentumista.

Kehittämissyhtiö SavoGrow toimii yritysten kilpailukyvyyn ja alueemme elinvoiman kehittämiseksi Keiteleellä, Pielavedellä, Rautalammilla, Suonenjoella, Tervossa ja Vesannolla. SavoGrow kokoaa yhteen omistajakuntiansa elinkeino- ja kehittämisresurssit, ja mahdollistaa ulkoisen rahoituksen hankkimisen kehittämistoimintaan. Yhtiö tekee yhdessä omistajakuntien kanssa alueen edunvalvontaa erityisesti elinkeino- ja yrityskehittämiseen liittyvissä asioissa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 Elinvoiman kehittäminen

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hankerahoituksella uutta liiketoimintaa, yhteistyötä ja osaamista Keiteleelle.	Keiteletalon jatkosuunnitelmat, toiminnan kehittäminen sekä rahoitushaut. Yritysryhmä- ja yrityshankkeilla rahoitusta yritysten kehittämistoimintaan. Uusi hankekokonaisuus haussa kotoutumisen tueksi ja kv-rekryjen sekä alueelle sitoutumisen vahvistamiseksi. JTFM-rahoituksen maksimaalinen hyödyntäminen alueella.
Teollisuusalueen uuden kaavan tuomien mahdollisuuksien hyväksikäyttö ja edelleen jalostaminen Keiteleen teollisuusalueen kehityshankkeeksi. Uusia yritys- ja liiketoiminta-aiheita kuntaan 1-2 kpl.	Teollisuusalueen kaava voimaan. Infran rakentaminen. Alueen kehityshankkeen suunnittelu ja rahoituksen haku. Alueen markkinointiargumenttien kirkastaminen.
Kunnan yrittäjäystävällisyyden kehittämisen tavoitteena, että Keitele on Pohjois-Savon yrittäjäystävällisin kunta 2023.	Elinvoimaryhmän perustaminen ja toiminnan vakiinnuttaminen. Paikallisten yritysten huomioiminen hankinnoissa. Kehitetään avointa, yritykset huomioivaa päätöksentekoa. Jatkuva matalankynnyksen vuoropuhelu yritysten kanssa.
SavoGrown hanke- ja elinvoimatyö hyödyttämään kuntaa.	SavoGrown hanketoiminnan ja elinvoimatyön hyödyntäminen ja ohjaus edistämään kunnan elinvoimatyötä ja yritysten osaamista.

2.2 Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Keiteleen kuntastrategian puuteeman esillä pitäminen sekä puurakentamisen ja puuosaamisen alueellinen kehittäminen mm. oppilaitos- sekä yritysysteistyötä kehittämällä.	Puukylä hankkeen tulosten hyödyntäminen keskusta-alueen jatkokehittämisessä. Puutori-tapahtuman mahdollinen jatkumo.
Paikallisten yritysten ja ammattien tunnettavuuden kehittäminen, Keitele-etujen yhä vahvempi esille tuominen.	Valmiit konseptit yritysten rekrytointi-ilmoitusten tueksi, sosiaalisen median hyödyntäminen yritysten näkyvyyden vahvistamiseksi. Paikallisen palvelutarjonnan nostaminen eri kanavissa.
Ilmasto-ohjelman laatiminen kunnalle	Osallistuminen SG Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen P-Savoon -hankkeeseen
Keitele tutuksi puusta ja puuhun nojaavasta teollisuudesta sekä puuteollisuuden työllistymismahdollisuuksista.	Aktiivinen suunnitelmallinen viestintä kunnan strategiasta, kehityshankkeista ja mahdollisuuksista.

2.3 Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Keiteletalon toiminnan kehittäminen ja monipuolistaminen.	Keiteletalon toiminnan vakiinnuttaminen ja toisaalta kehittäminen kaikkien kuntalaisten olohuoneeksi ja tukemaan osaltaan kuntaan kotoutumista. Kuntakummitoiminnan vahvistaminen. Etätyötilojen tarjoaminen.
Tekemistä kuntalaisille ja matkailijoille	Rantasaunojen käytön käytännön suunnittelu ja toteutus sekä selkeä viestintä siitä.
Kunnan ja yrittäjien tarjoamat palvelut helposti löydettäväksi.	Virkistysreitit ja Puupolun ja Keiteleen raitin sisältöjen jatkokehittäminen ja aktiivinen markkinointi.
	Selvitetään ja otetaan käyttöön karttapohja/alusta mökkien, yritysten, palveluiden ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien löytämisen helpottamiseksi.

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

KESKUS- HALLINTO	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	215 703	330 864	291 920	291 920	291 920	291 920
Toimintakulut	-1 064 195	-1 248 669	-1 268 600	-1 268 600	-1 268 600	-1 268 600
Toimintakate	-848 491	-917 805	-976 680	-976 680	-976 680	-976 680
Poistot	-212 882	-	-32 700	-32 700	-32 700	-32 700
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-404	-454	-465	-465	-465	-465

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yrittäjäystävällisyys	-	-	3,31	-		
Työpaikat Keitele,	925	878		983		
Työllinen työvoima		773		738		
Pendelöinti Keiteleelle, hlö		136				
Asukasmäärä, hlö		2 202	2 155	2095		
Työllisyysaste %		68,9		69,1		
Työttömyys %			10,2	7,9		
Teollisuustonttien ja toimitilojen tarjonta		0/0	0/0			

15 KUNNANHALLITUS

180 RUOKAPALVELU

1. PERUSTEHTÄVÄ

Ruokapalvelu tarjoaa ravitsemussuositukset täyttävät palvelut eri asiakasryhmille ajallaan, huomioon ottaen asiakkaiden yksilölliset tarpeet.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

Teemme työtämme tuloksellisesti ymmärtäen asiakastytyvyyden tärkeyden, yhteistyökumppaneiden hyvän yhteistyön ja työyhteisön positiivisen ja kehittyvän asenteen johdosta

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Palvelujen tuottaminen taloudellisesti	Kustannusten seuranta

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kotimaiset raaka-aineet	Käytämme kotimaisia maitotuotteita ja lihatuotteita sekä talousarvion puitteissa kotimaisia vihanneksia ja kasviksia
Sopimukset	Sansia on ottanut käyttöön kilpailutuksessa toimittajan toimintaan liittyviä kriteereitä. Niitä ovat mm. ympäristöohjelma, toimittajien sosiaalisen vastuun suunnitelma, tuotteisiin liittyvä vastuullisuus, kuljetusten yhdistäminen.
Raaka-aineita luonnosta	Paikalliset marjat, sienet, kalat, riista.

2.3 Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntalaisten terveys	Tavoitteena ravitsemussuositusten toteutuminen käytännössä. Lautasseuranta.
Osallisuus	Asiakastytyväisyyskysely
Henkilöstö	Sopeutuminen keittiön asiakasmäärän ja henkilökunnan puolittumisen vuoksi.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Ruokapalvelu tuottaa palveluita Nilakan koulun oppilaille, varhaiskasvatuksen lapsille Ankkuriin ja Nappiin sekä kunnan tilaisuuksiin ja henkilökuntalounasta.

Sote puolen asiakkaiden siirtyessä HVA:lle yhteissuoritusmäärä putoaa noin puoleen. Keittiön poiston jakaantuessa pienemmälle asiakasmäärälle suoritearvon hinta tulee nousemaan.

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

RUOKAPALVELU	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	516 939	442 045	255 500	255 500	255 500	255 500
Toimintakulut	-441 198	-396 064	-208 980	-208 980	-208 980	-208 980
Toimintakate	75 741	45 981	46 520	46 520	46 520	46 520
Poistot	-26 318		-28 500	-28 500	-28 500	-28 500
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	36	-21	-22	-22	-22	-22

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Nilakka suoritemäärä	44 983	41 900	41 575	41 575	41 575	41 575
Nilakka suoritearvo	3,05	3,30	3,84	3,84	3,84	3,84
Tk suoritemäärä	61 376	61 200	18 674	18 674	18 674	18 674
7pv. keittiö /varhaiskasvatus Hoiva /varhaiskasvatus suoritearvo	4,19	4,95	3,84	3,84	3,84	3,84
Henkilöstö	6	4	2	2	2	2

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

300 PERUSKOULUTUS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Nilakan yhtenäiskoulu on inklusiivinen lähikoulu kaikille Keiteleen kunnan lapsille.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
HVA- muutoksen huomioiminen palveluprosesseissa	Varmistetaan oppilashuollon rajapinnat ja hyödynnetään HVA:n palvelut
Vakanssirakenteen ja oppilasmäärien tasapainotus	Koulunkäynninohjaajien vakanssitarkastelu SIV 23 (MFK) tuntiopettajan vakanssista päättäminen
VALO- ja yrityksissä tapahtuvan opetuksen järjestäminen	Ratkaistaan tapauskohtaisesti mahdollisimman kestäväällä tavalla.

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Puusta ja luonnosta elinvoimaa Keiteleelle	Biotalous MOK (4-) 7.-9. luokalla yhteistyössä Maaseutuammattiin ry:n kanssa lv 2022-23 Puupolun ja AR-ympäristöjen hyödyntäminen ja mahdollinen sisällön tuottaminen

2.3 *Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta*

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Laatutyöstä nousevat kehittämiskohteet	Painopiste lv 2022-23 Hyvinvointi Hyvinvoinnin Vuosikellon käyttöönotto jatkuu Painopiste lv 2023-24 Liikkuvakoulu
Käytetään tutkimusperusteisia menetelmiä	Käytössä olevat menetelmät: LApsetPUheeksi, Kids' Skills

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Käsityö/kovat opetustilan säilyttimien päivittäminen, jolla varmistetaan tilan monipuolinen käyttö (Esim. Mopokerho).

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

PERUSKOULUTUS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	243 788	232 400	155 900	155 900	155 900	155 900
Toimintakulut	-2 411 084	-2 539 701	-2 585 890	-2 585 890	-2 585 890	-2 585 890
Toimintakate	-2 167 296	-2 307 301	-2 429 990	-2 429 990	-2 429 990	-2 429 990
Poistot	90 766	-19 400				
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-969	-1070	-1 158	-1 158	-1 158	-1 158

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Oppilasmäärä	170,5	160	157	157	157	157
joista esiopetusoppilaita	14	15	17	17	17	17
€ / oppilas netto	12 712	14 421	15 642	15 642	15 642	15 642
Keskimääräinen opetusryhmäkoko (jakotunnit huomioitu)						
Esiopetus	5,1	4,3	5,5	5,5	5,5	5,5
Esi-9 yleisopetus	11,3	11,1	10,6	10,6	10,6	10,6
Esi-9 yleis- ja esiopetus	8,8	8,6	8,2	8,2	8,2	8,2
Esi-9 esi-, erityis- ja tukioetus	8,7	8,5	8,1	8,1	8,1	8,1
Tuntikehys/viikko	453	436	432	432	432	432
Tuntikehys/oppilas/viikko	2,66	2,73	2,73	2,73	2,73	2,73
Kuljetusoppilaiden määrä	77,5	84	65	65	65	65
€/kuljetusoppilas	3 596	3 367	4 908	4 908	4 908	4 908
Aamu- ja iltapäivätoiminta						
€ netto/os.	1 873	2 091	2 586	2 586	2 586	2 586
Osallistujamäärä aamu	9	11	10	10	10	10
Osallistujamäärä ilta	20	19	17	17	17	17
Henkilöstömenot						
€/asukas	518	701	723	723	723	723
Opetushenkilöstön määrä	19,5	20	20	20	20	20
*resurssi säännöllisen työajan mukaan	19,5	20	20	20	20	20
Muun henkilöstön määrä	7	7	7	7	7	7
*resurssi säännöllisen työajan mukaan	7	7	7	7	7	7

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

320 MUUT KOULUTUSPALVELUT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Kansalaisopisto (Pielavesi) ja musiikkiopisto (Viitasaari) palvelut ostetaan.

Kansalaisopisto tarjoaa monipuolisia oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuksia alueen väestölle. Eri-ikäisille suunnatun vetovoimaisen, laadukkaan ja monipuolisen opetuksen painopistealueina ovat keskeiset taideaineet, käden taidot ja liikunta.

Viitasaaren alueen musiikkiopisto antaa laadukasta opetusta muskari-ikäisistä lapsista aina musiikin ammattilaisiksi aikoville asti. Musiikkiopistossa järjestetään muun muassa soitin-, teoria- ja lauluopetusta. Lisäksi musiikkiopisto järjestää konsertteja ympäri vuoden.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

KANSALAIKOPISTO

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kurssitarjontaa palvelee kuntalaisten tarpeita.	Kerätään kurssitoiveita ympäri vuoden ja toteutetaan niin mahdollisuuksien mukaan nopeallakin aikataululla.

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntalaisten tavoittaminen	Tiedotetaan opiston toiminnasta nettisivuille, somessa ja paikallislehdessä.

2.3 *Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta*

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Toimiva kansalaisopisto	Laaditaan tilasto, jossa käy selville miten eri pääryhmien (liikunta, kädentaidot, kuvataide, musiikki, kielet, muut) kurssit toteutuvat.

MUSIIKKIOPISTO**2.1 Elinvoiman kehittäminen**

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Budjetissa pysyminen	Tilinpäätökseen perustuvan loppulaskun aikaan saaminen ajoissa. Tarkka seuranta ja oppilaspaikkojen määrää sopeutetaan varattuun määrärahaan.
Tarjotaan edellytykset edetä musiikin ammattiopintoihin	Opetussuunnitelma
Etäopetuksen kehittäminen, jonka myötä instrumenttivalikoiman monipuolistaminen	Laitehankinnat ja opettajien koulutus OKM:n avustusrahoilla

2.2 Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Ajantasainen ja laadukas viestintä	Ajantasaiset nettisivut ja some

2.3 Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Hyvinvointia musiikin harrastamisesta	Osallistuminen toimintaan
Laadukas opetus	Ammattitaitoinen henkilöstö, hyvät tilat ja opetusvälineet
Yhteisöllisyys ja yhteinen tekeminen	Tapahtumat, kuten konsertit ja harrastemessut

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

MUUT KOULUTUS- PALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 212	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-74 378	-83 195	-90 350	-90 350	-90 350	-90 350
Toimintakate	- 73 167	-83 195	-90 350	-90 350	-90 350	-90 350
Poistot						
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-37	-39	-43	-43	-43	-43

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Musiikkikoulutus						
Oppilaita musiikkiopistossa	9	9	9	9	9	9
Oppilaita mus.leikkikoulussa	16	18	17	17	17	17
Musiikkikoulutus €/netto	14 611	17 300	17 300	17 300	17 300	17 300
Musiikkikoulutus €/as. netto	7,0	7,9	8,2	8,2	8,2	8,2
Kansalaisopisto						
Opiskelijoita	363	390	390	390	390	390
€/opiskelija	176,5	169,0	187,4	187,4	187,4	187,4
Opetustunteja	1 668	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
€/opetustunti	38,4	38,76	43,0	43,0	43,0	43,0
Kansalaisopisto €/netto	64 063	65 895	73 100	73 100	73 100	73 100
Kansalaisopisto €/as. netto	30,5	30,6	34,8	34,8	34,8	34,8

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

330 KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Tiloiltaan, välineiltään ja ohjelmistoiltaan tasokkaiden ja ajanmukaisten kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen kullekin asiakkaalle sopivalla tavalla. Avainsanoina ovat tiedonsaannin vapaus, ennakkoluulottomuus, yhteisöllisyys, osallisuus, luotettavuus, avoimuus ja tasa-arvo.

Kulttuuri on osa kasvamista, oppimista, kuntasuunnittelua, hyvinvointia, terveyttä ja kohtaamisia. Kunnan vastuulla on organisoida toimintaa, jolla tuetaan paikallista kulttuuritoimintaa ja toimijoita sekä vahvistetaan kunnan pito- ja vetovoimaa. Museo ja kotiseutuarkisto ovat ajanmukaisin keinoin kuntalaisten saavutettavissa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kirjaston tilojen toimivuuden ja peruskorjauksen arviointi.	PTS-arvioinnin toteuttaminen vuonna 2023.
Fyysisestä museotoiminnasta päättäminen	Päätetään mitä museorakennukselle ja fyysiselle museolle tehdään huomioiden reunaehdot. Laaditaan suunnitelma em. päätöksen toteuttamiseksi.

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Teatteri- ja konserttiretket	Järjestetään teatteri- ja konserttiretkiä muiden kuntien ja kunnan muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä.
Aholan kuvausten jatkaminen	Kuvataan lisää esineitä 360-virtuaalinäyttelyyn.

2.3 Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Järjestöyhteistyö	Kunnan jakamat avustukset. Lisäksi tuetaan järjestöjä tapahtumien järjestämisessä, esim. tarjoamalla tiloja tapahtumien toteuttamiseen, mainosmateriaalien tekemiseen jne.
Lastenteatteria päiväkotikäisille	Pyritään siihen, että kerran vuodessa lähdetään teatteriin päiväkotilaisten kanssa (esim. Kuopioon) ja että yksi esitys tilataan Keiteleelle yhteistyössä Vakan kanssa.

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

KIRJASTO- JA KULTTUURI- PALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	2 019	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750
Toimintakulut	-247 174	-278 261	-288 040	-288 040	-288 040	-288 040
Toimintakate	-245 155	-276 511	-286 290	-286 290	-286 290	-286 290
Poistot	-18 330	-18 400				
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-117	-129	-136	-136	-136	-136

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kirjastopalvelut						
Käynnit/asiakas	13,06	17	17	17	17	17
Lainat/asukas	14,2	15	15	15	15	15
Lainaaajien määrä	702	910	910	910	910	910
Lainaaajat/asukasluku %	33,44	40,5	40,5	40,5	40,5	40,5
Aukiolotunnit	4 303	5 229	5 229	5 229	5 229	5 229
henkilöstöllinen	1 567	1 632	1 632	1 632	1 632	1 632
omatoiminen	2 736	3 597	3 597	3 597	3 597	3 597
Aineistohankinta kpl	1 566	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900
Aineistohankinta €/as.	18,96	21,3	21,3	21,3	21,3	21,3
Tilatut paperilehdet kpl	380	380	380	380	380	380
Verkkokäynnit	7 404	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Chat-asioinnit		150	150	150	150	150
Henkilöstö	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
Kulttuuripalvelut						
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut tapahtumat	110	100	100	100	100	100
Kävijät tapahtumissa	1 554	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Kulttuuritoimen avustukset €	3 944	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Avustetut järjestöt kpl	7	6	6	6	6	6
Museokäynnit /v	121	250	250	250	250	250
Henkilöstö	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

350 LIIKUNTATOIMI

1. PERUSTEHTÄVÄ

Liikuntapalvelujen tehtävänä on tukea kunnan asukkaiden hyvinvointia edistämällä liikunnan harrastamista, järjestämällä olosuhteita liikuntaan, tukemalla kunto- ja terveysliikuntaa sekä toteuttamalla yhteistyötä poikkihallinnollisesti sekä järjestöjen kanssa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntosalin laitteiston uusiminen tuleville vuosille	Kevään -22 kyselyn perusteella vuorossa olevien laitteiden hankinta talousarvioon varattujen määrärahojen mukaan.
Liikunnalliset tapahtumat	Yhteistyössä Vakan, perusopetuksen, vanhustyön, nuoriso- ja kulttuuripuolen kanssa sekä esim. laskiaisriehaan srk mukaan Tahkon reissu hiihtoloma viikolla (nuorisotoimen kanssa) Soihtuhiihto, Laturetki, Luistelutapahtuma Taitoluistelijat On the road
Ympärivuotinen harrastustoiminta eri ikäisille kuntalaisille	Kolmannen sektorin toimijat aktiivisesti mukaan suunnittelemaan tulevaa harrastustoimintaa sekä toteuttamaan niitä (Hyvinvointirukkasen hyödyntäminen tähän tarkoitukseen vai joku muu?) Liikuntaneuvonnan jatkaminen Käytöstä poistuneen skeittirampin tilalle uusi/uudet yhteistyössä nuorisotoimen kanssa (investointeihin)

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Luontoliikunnan mahdollistaminen ympäri vuoden	Latuverkosto ja jääalueet pidetään hyvässä kunnossa kuten tähänkin asti Maastopyöräilyyn sopivien reittien kartoitus (onko latupohja mahdollinen) ja sen vieminen eteenpäin (maanomistajien lupa, mahdollinen raivaus talkoina esim. urheiluseuran kanssa)

Viestinnän tehostaminen	Jatketaan viestintää monikanavaisesti (facebook, instagram, nettisivut, paikallislehti kutsutaan tekemään juttua ajankohtaisista asioista tai ilmoitellaan sinne juttuvinkkejä)
-------------------------	---

2.3 Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntalaisten yhteisöllisyyden ja osallistamisen lisääminen	Vertaisohjaajia esim. senioreista ja yhdistystoimijoista liikuntaan sekä heidän kouluttaminen esim. Ikäinstituutin vertaisohjaajakoulutus, liikuntaleikkikouluohjaajan koulutus MLL tai muu lasten kanssa toimiva taho Päätöksentekoon myös kuntalaiset mukaan esim. keväällä -22 järjestetty kysely kuntosalille hankittavasta laitteesta
Henkilöstön hyvinvointi	Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen heidän toiveitaan kuunnellen, joka tuo myös yhteisöllisyyttä työyhteisöön, unohtamatta pienempiä yksiköitä.
Liikuntapalvelukoordinaattorin tehtävän kuvassa HYTE- ja EPT-koordinaattori.	Arvioidaan ja säädetään tehtävänkuvaan lisätyn HYTE- ja EPT-koordinaattorin tehtävien vaikutusta työajan jakoon.
Monipuolinen liikuntatarjotin kuntalaisille	Hyödynnetään kolmannen sektorin toimintaa sekä kansalaisopiston kanssa yhteistyötä

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

LIIKUNTATOIMI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	3 622	1 700	11 600	11 600	11 600	11 600
Toimintakulut	-132 974	-148 449	-155 000	-155 000	-155 000	-155 000
Toimintakate	-129 352	-146 749	-143 400	-143 400	-143 400	-143 400
Poistot	-13 998	-14 900	-14 900	-14 900	-14 900	-14 900
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-62	-68	-68	-68	-68	-68

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Liikuntapaikkojen käyttöaste talvikaudella arkisin klo 15-21 ja la-su klo 9-21 (varaus %)						
- Liikuntahalli	87	80	90	90	90	90
- Nilakan koulun sali	62	45	60	60	60	60
Kuntosali						
Kuntosalimaksun maksaneita	49	0	0	0	0	0
Liikuntatoimen avustukset						
Liikuntatoimen avustukset €	4590	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Avustetut järjestöt kpl	4	6	6	6	6	6
Ohjattu toiminta keskim.						
Kunta h/viikko	20	25	20	20	20	20
Järjestöt h/viikko	35	35		40	40	40
			40			
Henkilöstö	1	1	1	1	1	1

*Kunnan ohjattu toiminta sisältäen loma-aikojen ja säännöllisen ohjauksen

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

250 NUORISOTOIMI

1. PERUSTEHTÄVÄ

Nuorisotoimi tarjoaa tilat, aikuisen aikaa ja läsnäoloa lasten ja nuorten kasvun tueksi.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä ja ohjata alle 29-vuotiaita koulutuksen tai työmarkkinoiden ulkopuolella olevia nuoria yksilöllisesti heidän tarvitsemiinsa palveluihin hakeutumisessa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Nuorten koulutuksen ja työllisyyden tukeminen sekä hankeyhteistyö	Oppilaitosyhteistyö Nuorten työllistäminen kesällä Harjoittelupaikan tarjoaminen opiskelijalle, kuntoutujalle tai työttömälle Työllistymisen tukeminen etsivässä nuorisotyössä Yhteistyö Ankkuri työryhmän nuorisotyöntekijän kanssa
Nuorisopalveluiden tasainen laatu	Tilojen aukiolo kahtena iltana viikossa Nuorten yksilöllinen ja arvostava kohtaaminen koulu- ja vapaa-ajan arjessa sekä etsivässä nuorisotyössä
Erialaisten palveluiden tavoittaminen	Eri palveluiden käytön ohjaus (verkossa (esim. Kela, TE-toimisto) Nuorten ääni harrastuspaikkojen ja – mahdollisuuksien sekä asuinympäristön kehittämisessä

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Paikallisen luonnon ja matkailuyritysten hyödyntäminen nuorisotyössä	Nuorten tukeminen ja kannustaminen paikkakunnan luontomahdollisuuksien käyttöön Erilaiset retket ja leirit Pidetään yllä nuorten ääntä myös luontokohteiden suunnittelussa ja kehittämisessä

Markkinointi ja viestintä	Viestintätiimin toiminta, nettisivujen sisällön uudistaminen, vahva some useissa eri kanavissa. Paikallislehden hyödyntäminen.
---------------------------	--

2.3 Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi	Koulutuksiin, seminaareihin ja verkostoyhteistyöhön osallistuminen Työnohjaus Poikkihallinnollinen yhteistyö (työpari sosiaalitoimesta)
Yhteisöllisyyden ja osallisuuden tukeminen ja mahdollistaminen	Kunnan tapahtumatiimi ja nuorisotoimen omat tapahtumat Avustukset järjestöille Järjestöjen ja kuntayhteisön kannustus ja opastus kerho- ja yökahvilatoiminnan toteuttajiksi Nuorisovaltuustotoiminta ja nuorten kannustaminen vaikuttamiseen. Kokouspalkkio nuorisovaltuuston jäsenille. Biljardipöydän kankaan ja välineiden uusiminen. Uusi skeittiramppi yhteistyössä liikuntatoimen kanssa. Yhteistyö ja tapahtumat kirjasto- ja kulttuuripalveluiden, liikuntatoimen ja VAKA:n sekä koulun tapahtumatyöryhmän kanssa
Ennaltaehkäisevä terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen lasten, nuorten ja perheiden arjessa	Nuorisotilojen aukiolo Etsivän nuorisotyön toiminta Yhteistyö koulun ja oppilaitosten kanssa Turvallisuus- ja hyvinvointikasvatus

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

NUORISOTOIMI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	20 762	20 000	20 500	20 500	20 500	20 500
Toimintakulut	-59 250	-79 862	-73 160	-73 160	-73 160	-73 160
Toimintakate	-38 488	-59 862	-52 660	-52 660	-52 660	-52 660
Poistot	-1 779	0				
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-18	-28	-25	-25	-25	-25

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Nuorisotila						
Aukiolo h / vuosi	450	450	450	450	450	450
Asiakkaita	70	80	80	80	80	80
Kerhot						
Pidetyt kerhotunnit	80	128	130	130	130	130
Kerholaisia	10	30	40	40	40	40
Retket						
Retket kpl	4	5	5	5	5	5
Osallistujat	80	60	80	80	80	80
Tapahtumat						
Tapahtumia kpl	5	5	5	5	5	5
Osallistujia	200	300	300	300	300	300
Leirit						
Leirejä kpl	1	1	1	1	1	1
Osallistuneita	42	40	40	40	40	40
Avustukset						
Nuorisot. avustukset €	2 170		2 000	2 000	2 000	2 000
Avustetut nuorisojärjestöt kpl	4		4	4	4	4
Etsivä nuorisotyö						
Asiakkaat						
Yksilöasiakkaita	24	30	30	30	30	30
Sovitut asiakastapaamiset	90	100	100	100	100	100
Asiakaskäynnit	40	80	80	80	80	80
Moniammatillinen asiakasyhteistyö	40	50	40	40	40	40
Palveluohjaukset						
Palveluohjaukset yhteensä	60	70	70	70	70	70
Koulutuspalvelut	5	10	10	10	10	10
Työelämäpalvelut	2	2	2	2	2	2
Henkilöstö	1	1	1	1	1	1

30 SIVISTYSLAUTAKUNTA

370 VARHAISKASVATUS

1. **PERUSTEHTÄVÄ**
Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota lapsille laadultaan ja sisällöltään monipuolista ja hyvää opetusta, kasvatusta ja hoitoa huomioiden lapsen ikä, tulentarve sekä perheen palvelutarve.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

- 2.1 **Elinvoiman kehittäminen**
- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Vanhempien työn ja opiskelun mahdollistaminen lapsille tarjottavalla laadukkaalla varhaiskasvatuksella.	Vuorohoito päiväkoti Ankkurinappi palvelee kuntalaisten tarpeita.
Laadukkaan varhaiskasvatuksen ylläpitäminen taloudellisesti ja tehokkaasti. Päätetään VAKA palvelun tiloista Napin vuokrasopimuksen päättymisen jälkeen (9/2024)	Päiväkodin henkilökunta on päteviä varhaiskasvatuksen työntekijöitä, sekä koulutusta pidetään yllä. Varhaiskasvatuksen hankerahojen käyttö laadun ja arvioinnin varmistamiseksi.
Kuntalaisten palvelutarpeeseen vastaaminen varhaiskasvatuksen ja avoimen varhaiskasvatuksen keinoin.	Kuntalaisten tarpeita palvelee myös subjektiivisella varhaiskasvatuksella sekä Avoin päiväkoti -toiminnalla, että vanhemmuutta tukemalla erilaisissa ryhmissä ja lapset puheeksi-keskusteluissa.

- 2.2 **Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen**
- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Luonto kasvatuksen ja liikuntakasvatuksen ylläpitäminen.	Metsämörri-koulutukset kuuluvat kaikille työntekijöille. Puupolku, laavut, kota, metsäsatupolku -käyttö.
Retket lähialueiden mautiloille ja eläinpuistoihin.	Yhteiset retket lähialueille.
Some-kanavien runsas käyttö markkinoinnissa ja viestinnässä huomioiden tietoturva.	Vanhempien toiveen mukaan, enemmän tiedotusta arjesta päiväkodissa.

2.3 Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Työntekijöiden palkkojen harmonisointi työssäkäyntialueen tasolle. (Kuuluu kunnanhallituksen päätäntävaltaan ja kunnanhallituksen tulee huomioida kaikki kunnan työntekijät)	Luodaan TVA-käytäntö varhaiskasvatukseen ja pyritään saamaan kilpailukykyinen palkkaus verrattuna muihin Nilakan kuntiin.
Lapsiperheille suunnattua palvelua tehostetaan muiden kunnan palvelujen kanssa.	Päiväkodin pihapiiri kuntalaisten käytössä. Metsämörri-toimintaan saa osallistua kaikki perheet. Perheryhmiä sekä lapset Puheeksi keskusteluja pidetään vanhemmille. Keitele-päivillä lapsille ohjelmaa.
Varhaiskasvatuksen laadunarviointi. Käytetään tutkimusperusteisia menetelmiä Yhteistyö kunnan muiden palvelujen kanssa, kuten kirjasto ja kulttuuritoiminta, liikunta, ym.	Karvin tuottama Valssi-ohjelma otetaan käyttöön varhaiskasvatuksen laadunvalvonnassa. Käytössä olevat menetelmät: Lapset puheeksi, Vahvuutta vanhemmuuteen, Varhaiskasvatuksen arjessa positiivinen pedagogiikka - Vahvuusvaris Teatteriretket lapsille kerran vuodessa lähialueilla. Liikuntahallin käyttö pedagogisessa toiminnassa.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

VARHAISKASVATUS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	78 654	41 000	247 400	247 400	247 400	247 400
Toimintakulut	-846 624	- 820 577	-993 090	-993 090	-993 090	-993 090
Toimintakate	-767 970	-779 577	-745 690	-745 690	-745 690	-745 690
Poistot	-12 343	-10 300	-10 300	-10 300	-10 300	-10 300
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-366	-362	-355	-355	-355	-355

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Päiväkoti						
Toimintapäivät vuodessa	365	365	365	365	365	365
*kokoaik. läsnäolopäivät	6 916	7 513	7 513	7 513	7 513	7 513
*osa-aik. läsnäolopäivät	1 410	1 276	1 276	1 276	1 276	1 276
Lapset/kokopäivähoito	20	20	35	35	35	35
Lapset/osapäivähoito	39	39	20	20	20	20
Perhepäivähoito						
Toimintapäivät vuodessa	260	0	0	0	0	0
*kokoaik. läsnäolopäivät	232	0	0	0	0	0
*osa-aik. läsnäolopäivät	202	0	0	0	0	0
Lapset/kokopäivähoito	3	0	0	0	0	0
Lapset/osapäivähoito	2	0	0	0	0	0
Kotihoidon tukea saavat						
Perheet keskim./kk	12	13	12	12	12	12
Lapset keskim./kk	12	13	12	12	12	12
Henkilöstö						
Päiväkoti (42 paikkaa)	11,5	12	18	18	18	18
Perhepäivähoito	0,5	1	0	0	0	0
Nilakan yhtenäiskoulu / esikoululaisten varhaiskasvatusryhmä						
Toimintapäivät vuodessa	260	260	260	260	260	260
*kokoaik. läsnäolopäivät	70	0	0	0	0	0
*osa-aik. läsnäolopäivät	950	1 310	1 310	1 310	1 310	1 310
Lapset/kokopäivähoito	0	7	0	0	0	0
Lapset/osapäivähoito	8	1	8	8	8	8

40 KUNNANHALLITUS

400 TEKNISET PALVELUT

1. PERUSTEHTÄVÄ

Teknisiin palveluihin kuuluvat kiinteistöt joiden, kuluja ei ole siirretty suoraan tietylle hallintokunnalle. Teknisiin palveluihin kuuluvat myös kunnan liikenneväylät sekä muut yhteiset alueet.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Viisarit Oy:n toiminnan kehittäminen.	Tiivis yhteistyö ja vuoropuhelu Viisarit Oy:n ja kunnan välillä.
Palvelusopimuksen toteutumisen seuranta ja päivittäminen.	Toiminnan ja talouden raportointi sopimusmallin kehittäminen yhteistyössä Viisarit Oy:n kanssa

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Puurakentamisen edistäminen.	Puurakentamisen huomioiminen kaavoituksessa ja investoinneissa.

2.3 *Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta*

- Henkilöstö
- Yhteisöllisyys ja osallisuus
- Palvelut

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Kuntalaisten osallistaminen kunnan kehittämistyössä, kaavoituksessa sekä puurakentamishankkeissa	Tiivis vuoropuhelu, keskustelutilaisuuksien järjestäminen, tiedottaminen sekä sähköiset kyselyt.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Hyvinvointialueiden toiminnan alkaessa 1.1.2023 siirtyy teknisten palveluluiden alle kiinteistöjä, jotka olivat aikaisemmin perusturvan puolella.

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

TEKNISET PALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	128 032	171 200	678 138	678 138	678 138	678 138
Toimintakulut	-460 886	-545 100	-799 001	-799 001	-799 001	-799 001
Toimintakate	-332 854	-373 900	-120 863	-120 863	-120 863	-120 863
Poistot	-202 277	-190 400	-355 000	-355 000	-355 000	-355 000
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-159	-173	-58	-58	-58	-58

50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

500 (5010) RAKENNUSVALVONTA

1. PERUSTEHTÄVÄ

Rakennusvalvonta vastaa rakennushankkeiden lupien myöntämisestä ja valvonnasta sekä kaavojen toteutumisesta sekä rakentamisen neuvonnasta.

Kunnan ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisena toimii Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien yhteinen ympäristölautakunta. Tulosalueen tehtäviä hoitaa ympäristölautakunnan alainen kuntien yhteinen ympäristönsuojelutarkastaja sekä kolme jokaisen kunnan omaa rakennustarkastajaa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Mahdollistava rakennusvalvonta.	Toteuttaa valvontatehtäviä asiakaslähtöisesti
Kiinteistöverotietojen ajantasaistaminen.	Rakennusvalvontaan palkataan määräaikainen rakennustarkastaja (50 % työaika), jonka pääasiallinen tehtävä rakennusvalvonnan ohella on kiinteistöselvityksen loppuun saattaminen.

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Helposti saavutettava ja jouheva lupapalvelu. Lakisääteisten tehtävien hoitaminen.	Palveluiden saavutettavuuden kehittäminen esimerkiksi sähköisten lomakkeiden avulla.
Nilakan ympäristölautakunnan alaisten rakennustarkastajien välinen yhteistyö.	Yhteistyö ja toiminnan kehittäminen yhdessä alueen viranhaltijoiden kanssa.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Rakennusvalvontaan tullaan palkkaamaan vuonna 2023 määräaikainen rakennustarkastaja 50 % työajalla sekä määräaikainen toimistos sihteeri 40% työajalla.

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

RAKENNUSVALONTA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	14 634	26 300	34 000	34 000	34 000	34 000
Toimintakulut	-94 008	-121 932	-102 773	-102 773	-102 773	-102 773
Toimintakate	-79 373	-95 632	-68 773	-68 773	-68 773	-68 773
Poistot	-					
Asukkaita	2099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-38	-44	-33	-33	-33	-33

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Rakennuslupien ja toimienpidelupien määrä	40	50	45			
Henkilöstö	1,2	1,2	0,9			

50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

500 (5020) YMPÄRISTÖNSUOJELU

1. PERUSTEHTÄVÄ

Ympäristönsuojelun tulosalueeseen kuuluu mm. kestävä kehityksen tukeminen ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun edistäminen, ympäristöneuvonta ja –valistuksen jakaminen, vesiensuojelun edistäminen ja valvonta, jäte- ja ympäristölupavalvonta sekä melun torjunta, ilman laadun valvonta ja vesihuoltolain mukaiset valvontatehtävät. Tulosalueeseen kuuluu myös maasto- ja veneliikenneasioiden valmistelu ja valvonta. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvat myös maa-aineslain mukaiset tehtävät.

Kunnan ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisena toimii Keitele, Tervon ja Vesannon kuntien yhteinen ympäristölautakunta, Nilakan ympäristölautakunta. Tulosalueen tehtäviä hoitaa ympäristölautakunnan alainen kuntien yhteinen ympäristönsuojelutarkastaja sekä kolme jokaisen kunnan omaa rakennustarkastajaa.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- *Laadukkaat ja helposti saavutettavat palvelut*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Lakisääteisten tehtävien hoitaminen	Valvontatehtävien toteuttaminen, sujuvat lupakäsittelyt

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- *Ympäristön hyvinvoinnin vaaliminen ja monimuotoisen luonnontilan säilyttäminen*
- *Viihtyisä, terveellinen ja ekologisesti kestävä ympäristö*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Viihtyisä, terveellinen ja ekologisesti kestävä ympäristö	Valistaminen, tiedottaminen ja näkyvämpi viestintä

Hyvinvoiva ja viihtyvä kuntalainen sekä yhteisöllinen kunta

- *Henkilöstö*
- *Yhteisöllisyys ja osallisuus*
- *Palvelut*

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Helposti saavutettavat palvelut	Palveluiden kehittäminen sopijakuntien kesken, sähköisten palveluiden kehittäminen

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO-
VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

YMPÄRISTÖNSUOJELU	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 925	8 200	3 000	3 000	3 000	3 000
Toimintakulut	- 40 894	-40 164	-20 650	-20 650	-20 650	-20 650
Toimintakate	-38 969	-31 964	-17 650	-17 650	-17 650	-17 650
Poistot	-					
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-19	-15	-8	-8	-8	-8

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Luvat, ilmoitukset, rekisteröinnit	1	7	7			
Lausunnot	11	10	10			
Tarkastukset	8	25	25			
Henkilöstö	0,25	0,6	0,25			

50 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

5031 YMPÄRISTÖTERVEYS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Perustehtävänä on ehkäistä ennakolta elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja, poistaa olemassa olevia terveyshaittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Tervon kunta (isäntäkunta), Suonenjoen kaupunki, Rautalammin kunta, Vesannon kunta, Pielaveden kunta sekä Keiteleen kunta.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

Kunnanhallitus on kokouksessaan 25.10.2021 § 223 hyväksynyt Tervon kunnan ympäristöterveystoimen talousarvioesityksen vuodelle 2022. Yhteistoiminta-alueen ympäristöterveydenhuollon kustannukset jaetaan kuntien asukasluvun suhteessa.

YMPÄRISTÖTERVEYS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	22 087	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000
Toimintakulut	- 164 616	-159 900	-155 200	-155 200	-155 200	-155 200
Toimintakate	-142 529	-137 900	-133 200	-133 200	-133 200	-133 200
Poistot	-					
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	-68	-64	-63	-63	-63	-63

90 KUNNANHALLITUS

900 VESILAITOS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Vesilaitos toimittaa puhdasta talousvettä toiminta-alueellaan asiakkailleen pohjavedenottamolta. Vettä myydään myös vesiosuuskunnille.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Taksojen paikkansa pitävyys.	Aktiivinen talousseuranta.

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme) Mitä tavoitellaan	Toimenpiteet Miten tavoitteeseen päästään
Talousveden keskeytyksetön toimittaminen ja toimituksen turvaaminen kaikissa tilanteissa	Jatkuvalla laitoksen ympärivuorokautisella päivystyksellä mahdolliset häiriötilanteet saadaan nopeasti hallintaan
Veden laatu täyttää talousvedelle asetetut laatuvaatimukset	Vesianalysejä tehdään säännöllisin väliajoin valvontatutkimusohjelman mukaisesti

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIO- VUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

VESILAITOS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	209 379	226 200	222 184	222 184	222 184	222 184
Toimintakulut	-161 431	-157 050	-162 630	-162 630	-162 630	-162 630
Toimintakate	47 948	69 150	59 554	59 554	59 554	59 554
Poistot	-49 780	-47 900	-49 500	-49 500	-49 500	-49 500
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	23	32	28	28	28	28

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kuluttajamäärä	1 660	1 660	1 660	1 660	1 660	1 660
Verkostoon pumpattu vesimäärä/m ³	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000
Vesijohtojen pituus / km	72	72	72	72	72	72
Henkilöstö	1	1	1	1	1	1

90 KUNNANHALLITUS

910 VIEMÄRILAITOS

1. PERUSTEHTÄVÄ

Viemärlaitos johtaa toiminta-alueellaan syntyvät jätevedet jäteveden puhdistamolle. Puhdistamolle otetaan vastaan myös haja-asutusalueilla syntyviä sakokaivolietettä. Puhdistetut jätevedet lasketaan Nilakka-järveen.

2. TAVOITTEET TALOUDELLE JA TOIMINNALLE

2.1 *Elinvoiman kehittäminen*

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Tasapainoinen kuntatalous
- Asuminen ja eläminen

Tavoitteet (enintään kolme)	Toimenpiteet
Mitä tavoitellaan	Miten tavoitteeseen päästään
Taksojen paikkansa pitävyys.	Aktiivinen talousseuranta.

2.2 *Luonto ja kestävä kehitys, luontomahdollisuuksien hyödyntäminen*

- Puu
- Luonto ja matkailu
- Markkinointi ja viestintä

Tavoitteet (enintään kolme)	Toimenpiteet
Mitä tavoitellaan	Miten tavoitteeseen päästään
Keskeytyksetön jäteveden puhdistusprosessi.	Jatkuvalla laitoksen ympärivuorokautisella päivystyksellä mahdolliset häiriötilanteet saadaan nopeasti hallintaan.

3. KESKEISET TOIMINNAN JA TALOUDEN MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT

4. TALOUSARVIO 2023 JA -SUUNNITELMA 2023 – 2026

VIEMÄRILAITOS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	215 130	229 100	217 900	217 900	217 900	217 900
Toimintakulut	-189 417	-155 150	-162 200	-162 200	-162 200	-162 200
Toimintakate	25 713	73 950	55 700	55 700	55 700	55 700
Poistot	-57 302	-55 000	-57 000	-57 000	-57 000	-57 000
Asukkaita	2 099	2 156	2 099	2 099	2 099	2 099
€ / asukas netto	12	34	27	27	27	27

5. TOIMINTAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU / MITTARI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kuluttajamäärä	1 470	1 470	1470	1470	1470	1470
Käsitelty jätevesi- määrä / m3	115 930	130 000	130 000	130 000	130 000	130 000
Vesijohtojen pituus / km	42	42	42	42	42	42
Henkilöstö	1	1	1	1	1	1